

KIADÓHATAL TELEFON: 9-77
 St. Baron L. Pop 10
 SZERKESZTŐSÉG TELEFON 1-77
 Éjeli telefon (nyomda) 2-02
 ELŐFIZETÉSI ÁRAK:
 Egész évre 1150 Lei
 Félévre 600 "
 Negyedévre 320 "
 Egy hóra 110 "
 XI évfolyam ♦ 142. szám
 1928 június 29 Péntek
 * 5688 Thamusz 12 *

Cenzurat: Sucha

UJ KELET

ZSIDÓ POLITIKAI NAPILAP

Leépítik a lakásrekvirálást

A kölcsönök ugyan még hirtelen nem válnak, ehelyett azonban olyan hír érkezett Bukarestből, amely, ha ugyan országos relációkban jelentéktelennek is látszik, valójában mégis fontos etapját jelenti a konszolidációnak. Arról van szó, hogy augusztus elsején a belügyminiszter rendelkezése felfüggesztette azokat a lakások, amelyeket városi vagy vármegyei tisztviselők részére rekviráltak. Ez az intézkedés elég sokáig váratott magára, a fő, hogy végül mégis csak megszületett. Reméljük, hogy rövidesen sor kerül az állami tisztviselők és katonatisztek által rekvirált lakások felszámolására is és akkor az ominózus „rekvirálás” szó hosszú időre muzeumi lomtárba kerül.

Nagyon régen vesztette el már a rekvirálás minden jogosultságát. A többszöri fizetésrendezések óta az állam, a megyék és a városok tisztviselőinek javadalmazása eléri a magánalkalmazásban lévő szellemi munkások életstandardját és így a lakástulajdonosok nagy tömegének karára majdnem ingyen laknak azok a köztisztviselők, akiknek a rekvirálás szerencsésje jutott osztályrészül, ugyanakkor, amikor más hasonló javadalmazású hálандó nehéz ezeket fizetni ki házből fejében. De ha nem is állna így a helyzet, ha történetesen a köztisztviselők fizetése nem érne el azt a gradust, amelyből tisztességes lakbérre telik, akkor is mélyenszántó igazságtalanság a világban tízedik esztendőjében, hogy az állam ahelyett, hogy emberséges névára emelne fel ezeket a fizetéseket, a lakástulajdonosok bőrére igyekszik behajtani a különbözetet.

De nem indokolta a morális és materiális zaklatásokkal járó rekvirálást a lakásinség sem, hiszen a rekvirálások útján sem lesz több lakás, sőt mennél inkább kisért a rekvirálás veszedelme, annál inkább csappan meg az építkezés kedve is. Különben is a kormány éppen a lakásinség leküzdése érdekében jónéhány esztendővel ezelőtt kötelezte az összes vállalatokat, hogy tisztviselők és munkásaik számára lakásokat építsenek. Ezt a rendelkezést azonban senki sem vette komolyan és egy-két magánvállalat kivéve, senki sem gondolt arra, hogy a kötelező tisztviselő és munkáslakásokat felépítse. Annál kevésbé volt eredménye ennek a rendelkezésnek, hiszen az állam, amely a legfőbb munkaadó, egyáltalában nem gondolt arra, hogy első sorban neki volna kötelessége saját alkalmazottai részére lakásról gondoskodni. A kormány kétségtelenül a dolog könnyebbik végét fogta meg, amikor ezt a gondot a szerencsétlen lakástulajdonosok nyakába szőta, de most, amikor ezt az igazán tarthatatlan állapotot fokozatosan leépíteni készül, még mindig nem mutatkoznak a jelei annak, hogy a probléma pozitív megoldásának érdekében is történik valami. Mert az még nem elég, hogy augusztus elsején kiteszik a vármegyei és városi hivatalnokokat rekvirált lakásaikból, köteleznie kell a kormánynak a megyei és városi hatóságokat, hogy ugyanakkor megfelelő lakásokat építsenek tisztviselők részére. Első példával persze az államnak kellene előljárni, amely, ha a maga rendelkezésére álló eszközeivel komolyan hozzáfogna lakásépítéshez, nemcsak a rekvirálásnak, de a védelmet élvező lakásoknak problémáját is örökidőkre megoldaná.

A lemondott osztrák igazságügyminiszter megindokolja, miért nem adta ki Kun Bélát

Bécs, június 28. A Kun Béla kiadatása körül viharok a volt népbiztos elítélte-se után sem tűntek el teljesen. A nagynémet pár: még mindig nem adta fel reményét, hogy Dinghoffer igazságügyminiszter ismeretes határozata megváltoztatására bírhatja. Tudvalevő az is, hogy a nagynémet párt ragaszkodik ahhoz, hogy az igazságügyminiszteri tárcát a párt részére tartásuk fenn.

A nagynémet párt intervenciójára azonban Dinghoffer igazságügyminiszter korántsem adott olyan választ, amely a párt követeléseit kielégítene. Tegnap Dinghoffer igazságügyminiszter Karlsbadból táviratot küldött a nagynémet párt elnökének, Wotawa képviselőnek, a melyben hangsúlyozza, hogy Kun Bélát jogi és politikai okokból nem lehetett kiszolgáltatni Magyarországnak, mert a magyar kormány semmivel sem bizonyította, hogy Kun Béla kegyetlenségéből hozta meg halálos ítéletét, nem pedig politikai szükségesség kényszere alatt. Ausztria 1919-ben sem szolgáltatta ki az odaát ült népbiztosokat. De ezenfelül arra is kell gondolni, hogy Oroszországban több osztrák állampolgár él, akikkel szemben a Krovjet retorziót alkalmazhatna.

Kun Bélát egyébként büntetésének leltétele után Oroszországba fogják toloncoltatni. Egyelőre azonban egészen bizonytalan az, hogy ez a toloncut melyik állam területén fog keresztül vezetni. A német kormány ugyanis mindezekig nem egyezett bele abba, hogy Kun Bélát területén vigyék keresztül és Csehszág szintén visszautasította az erre vonatkozó kérést. Az osztrák hatóságok egyelőre nem tudják, hogy mit csinálnak Kun Bélával.

Lloyd George az egyházakat vádolja a háborúért

Az angol imakönyv-reform kísérlete lappangó vallásháborút indított meg Angliában

London, június 28. Angliában, mint az Új Kelet ismételt közölte, érdekes háborúság indult meg az állam és egyház között. Az egyház vezetőségényiségi ugyanis az anglikán vallásba erősen katolizáló tendenciákat akarnak belevinni és ennek a Róma felé való hajlamosságának első látható megnyilvánulása az anglikán imakönyvnek tervezett reformja volt. A háromszáz éves anglikán imakönyv-szöveget a papság ugyiszólván akarja katolizálni. Az alkotmány szerint azonban a könyvön csak az angol törvényhozás mindkét házának hozzájárulásával lehet reformokat megejteni. A felsőházban, ahol lordok és egyházi notabilitások döntenek a javaslatok fölött, az új imakönyv-tervezet simán keresztül ment. Nem úgy az alsóházban, ahol a nép képviselői ülnek. Itt a javaslatot többszöri tárgyalás után visszavetették még maguk a konzervatív pártokhoz tartozó képviselők egy része is.

kább isten szabad természetét keresik fel ünnepeiken, inkább vannak kint az eget boltíve alatt, mint a templomok oszlopai körül. Az emberek autóbuzsikon, automobilon és motoros kerékpárokon mennek ki a szabadba: a benzin háborút üzent a templomi szöszöknek. A mi korunk — mondotta — csalakozott a vallásban, mert annak reprezentánsai nem tudták megakadályozni a háborút, ha ugyan egyáltalán kísérletet tettek ilyen irányban. A brit nép el van határozva arra, hogy megakadályozza a papi uralom újra való visszaállítását. A tervezett imakönyv-reform ellen is azért ágaskodik az alsóház, amely mögött az egész angol nép áll, mert ebben a reformban első elapját látja annak a tendenciának, amely a római egyház uralmát akarja újra megszilárdítani a civilizált világban. A mostani alsóház már nem fogja tárgyalni a javaslatot, de bizonyos, hogy a következő parlament, a mely a dolgozókat fogja képviselni, a legelősebben fogja visszautasítani az angol papság hegemoniára való törekvéseit. A háborút követő nemzedék elhárítja a rituálék pompáját. Ez a generáció az emberiség ideálját vallja magának és nem akar visszatérni a középkorba.

Ez a háborúság most kilépett a parlamenti vitalközlés medréből és különböző propagandisztikus hadjáratokban szélesedett ki. Ebben a kampányba beleszólt David Lloyd George, Anglia volt miniszterelnöke. Június 25-ikén Lloyd George egy hatalmas mitingen élesen támadta az összes egyházakat. Azzal vádolta őket, hogy semmit nem tettek el a háború megállítás érdekében.

— Ha az összes keresztény egyházak, — mondotta a szónok, — a kritikus pillanatban a tömeggyilkosság ellen foglaltak volna állást, akkor nem akadt volna uralkodó, vagy miniszter, aki efelett napirendre tudott volna térni. A legrosszabb azonban a dologban az, hogy még ma is fiatalembereket oktatnak ki a gyilkolás művészetében, amihez a keresztény egyházak hallgatnak.

Lloyd George beszédjében kiemelte még, hogy az angol nép eltávolodik az egyháztól, a vasárnapi templombajárók száma óriási módon csökkent és ez annak tudható be, hogy az emberek in-

Lloyd George az újságok útján közölte, hogy eddigi újságírói működését be fogja szüntetni, hogy minden erejével résztvegyen a választási kampányban és hogy a liberális párt újjászervezési munkáját vezesse. Minthogy Lloyd George-nak még vannak bizonyos számú cikkeik szállítására megállapodásai, ezeket az év végéig likvidálni tudja.

Az angol újságok kiszámították, hogy Lloyd George a világ legjobban megfizetett újságírója, aki az utóbbi időkben az egész világsajtóban elhelyezett cikkeivel 125 ezer fontsterlinget keresett. Ennek az összegnek a javarészt a volt miniszterelnök birtokának rendbehozására fordította.

A minimális munkabér

A munka és tőke harcában a Népszövetség kebelében megszervezett nemzetközi munkaügyi hivatal a döntőbíró szerepét tölti be. Es ha mérlegre tesszük ennek a fiatal internacionális intézménynek eredményeit, akkor egészen bizonyos, hogy a munkaügyi hivatal jobban és eredményesebben tudott megfelelni a maga döntőbírói szerepének a munka és tőke antagonizmusában, mint ahogy a Népszövetség tette azt egyes tagállamok közötti differenciákban.

A munkaügyi hivatalban egyforma arányban vannak képviselve az egyes országok munkaadó és munkás szervezetei és szavazással bírnak azonkívül a Népszövetséghez tartozó összes országok hivatalos delegációi is. Érdekes, hogy valahányszor valamilyen lényegre vágó szociális probléma kerül a hivatal plénuma elé, a munkaadó és munkásszervezetek közötti ellentéteket mindannyiszor az egyes országok delegációi döntenek el és pedig eddig csaknem valamennyi esetben a döntés nem a tőke, hanem a munka javára történik. Így történt ez a kötelező nyolc órai munkaidőt szabályozó konvenciónál, a női és gyermekmunka fokozottabb védelméről szóló egyezmény-nél és még egy halom igen fontos szociális javaslatnál. Legutóbbi kongresszusán a munkaügyi hivatalnak a minimális munkabéréről szóló egyezmény került megvitatás alá és míg a munkásszervezetek természetesen a javaslat mellett szavaztak, a munkaadó testületek pedig ellene, addig az összes államok delegációi, kivéve a magyar és jugszláv delegációt, a javaslat mellett foglalt állást és így az egyezményből rövidesen törvény lesz mindazokban az államokban, amelyek tagjai a Népszövetségnek.

Hogy a többnyire polgári, sőt néha erősen jobboldalian polgári kormányokat képviselő delegációk a maguk szavazataival minden esetben a munka javára döntenek el a konfliktusokat, az annak a jele, hogy az egyes kormányok sokkal inkább mélyére látnak a mai idők bonváladott szociálpolitikai problémáinak, mint a tisztán ridegen üzleti alapra helyezkedő munkaadó szervezetek. A minimális munkabér szabályozó konvenció igényese annak felismerését jelenti, hogy az alapvető szociálpolitikai vívmányokra éppen a tőke és munka harmóniájának érdekében van szükség és a mai termelési válság eliminálásának útja a szociális vívmányokon keresztül vezet. Mert a munkás magasabb életstandardja nemcsak az osztályharc élet tempói elégedettséget jelenti, de jelentős faktor a termelés racionalizálásában is. A tudományos kalkulációval dolgozó racionalizált termelésnek elsősorban a munkaviszonyok stabilitására van szüksége, ennek a stabilizálásnak pedig legfőbb segítője a nyolcórás munkaidő, a minimális munkabér törvénye és általában a munka nemzetközi védelme.

E termelési szempontokon kívül nagy jelentősége van az egyre szaporodó munkakonvencióknak szociális szempontokból is hiszen a munkaügyi hivatal aránylag rövid idő alatt intézményesen oldja meg azokat a minimális követeléseket, amelyeket évtizedeken keresztül harcoltak a munkásszervezetek és áldozatok nélkül juttat az egyes országok szociális munkásszervezeteinek emberségesebb és jobb életlehetőségét.

Egyetek több banánt

Fényképes igazolvány a mennyországba

Páris, június 28. A párisi állatkertben egyéb látványságon kívül egy néger falu is van, amelynek lakossága az elmúlt Urnapián nagy izgalomban volt. A kapunál egy hatalmas néger állt, akinek mellét számos kitüntetés és érem díszítette. Ez állandóan összecsapta a kezét s valami imafőlet mormolt. Egymásután hosszú sorban tödültek eléje a négerek libasorban. Afrikai harcosok, afrikai nők, afrikai gyermekek. Mindegyiknek a mellére helyezte a törzsfőnök a kezét, élesen a szemükbe nézett, majd könnyű vállveregetéssel elbocsátotta őket. A fiatal nőket két vállveregetéssel tüntette ki.

Az egész olyan volt, mintha a testi szépséget és ügyességet bírálta volna felül a főnök.

Mindannyian, akik a vizsgát kiállították, egy közeli bódéba mentek, amelyben fényképező atelier volt berendezve. A gyermekek nem akartak bemenni és kényszeríteni kellett őket arra. Néhányan sírva fakadtak. A csapat csak néhány percig maradt a bódében azután mindegyik néger különös vigyorgással az arcan jött ki onnan.

Ezután egy másik főnök fogadta őket, nyilvánvalóan pap, exotikus barbár módon felszított ruhában, aki ép úgy, mint az első főnök, vállon veregette az egész csapatot. A ceremónia után visszatérhettek a faluba és mindnyájan kacagtak és boldogok voltak, mintha valami súlyos kötelezettségtől szabadultak volna meg.

Az ottlevő párisiak megszólították a néger papot, aki a legnagyobb csodálkozásukra a következő választ adta:

— A valóság az, — mondotta a néger pap, — hogy ezek mindnyájan keresztények. Én voltam az első, aki kikerestelkedtem. Már a háboruban bátorságomért több kitüntetésben részesültem. Ezek itt mindnyájan keresztények, de a jó Isten nem ismeri fel őket. Nem tudja, hogy melyik keresztény és melyik bálványimádó. Minden néger fekete és így az isten nem tudja, hogy ki való a mennyországba és ki nem.

Azért ma Urnapián minden négernek le kellett magát fényképeztetnie az Uristen részére.

Ez egy kicsit drága mulatság, de szükséges. Akinek nincs fényképe, az nem mehet az égbe. Őt frankba kerül a fénykép. Ennyibe kerül, ha valaki a mennyországba akar jutni.

Ezután a magyarázat után a néger pap méltóságtelesen elvonult a társai közé.

Ön is moziszinész akar lenni?

Olvassa el a MOZIKIRALYŊ című regény első és második füzetét, melyet teljesen ingyen kaphat meg minden újságújsító bódében és regényből megismeri a moziszinészek izgalmas kalandozó életét. — Ha valahol nem kapja meg a regény **ingyen** füzetét, írja egy levelezőlapo a kiadóknak — Ig. HERTZ könyvkiadóhivatala, Bucuresti I. Caiea Victoriei 3.

Augusztus 1-én felszabadulnak a városi és vármegyei tisztviselők részére rekvirált lakások

(Cluj-Kolozsvár, jun. 28. Az Uj Kelet tud.) A belügyminiszter folyó év június 11-én 10.061 szám alatt rendkívül érdekes és nagyfontosságú rendeletet bocsátott ki az összes vármegyei prefektusok részére. Ez a rendelet arról intézkedik, hogy az összes városi és vármegyei tisztviselők részére rekvirált lakások még ez év augusztus elsejével a rekvirálás alól felszabadulnak.

A rendelet megbizva az összes vármegyei prefektusokat azzal, hogy a rekviráló bizottságok utján a rendelet vétele után az összes rekvirált lakásban lakó vármegyei és városi tisztviselőket szólítsák fel arra, hogy augusztus elsejéig a házigazdákkal szabad bérlet alapján állapodjanak meg, vagy ha ezt nem hajlandók akár ők, akár a házigazdák foganatosítani, akkor aug. elsején a rekvirált lakásokból kötelesek kihurcolkodni.

A rendelet tehát az erdélyi lakásoknak legalább harminc-negven per centjét mentesíti a rekvirálási zárlat alól és ezeket a lakásokat a szabad forgalomnak adja át.

A szigorú belügyminiszteri rendelet megérkezett a kolozsvári vármegyei prefekturára is és ebből az alkalomból Dan Parten dr. vármegyei prefektus az alábbi nyilatkozatot tette:

— A rendelet körülbelül tíz nappal

ezelőtt érkezett meg hozzánk. Sőt a rendelet mellé egy kimutatás is volt csatolva, amely névszerűen felsorolja azokat a közigazgatási, tehát városi és vármegyei tisztviselőket, akiknek folyó év augusztus elsején a rekvirált lakásokhoz való joga megszűnik. Ennek az előzménye az, hogy néhány hónappal ezelőtt az erdélyi városokat egy közigazgatási inspektor utazta be és összeírta azoknak a vármegyei és városi tisztviselőknek a neveit, akik eddig rekvirált lakásokkal rendelkeztek. Most a belügyminiszter a rendeletet a kimutatásokkal együtt küldötte le és a legszigorúbb módon kötelességünk tette, hogy a kérdéses lakásokat a rekvirálás alól mentesítsük.

— A magam részéről a belügyminiszteri intézkedést minden rendelkezésemre álló eszközzel végre fogom hajtani és kötelességük tette, hogy a vármegyei és városi tisztviselőknek, hogy vagy a házigazdákkal állapodjanak meg a lakásokra vonatkozólag, vagy pedig augusztus elsején a rekvirált lakásokat ürítsék ki. Kolozsváron körülbelül száz tisztviselőcsaládot érint ez a rendelet, de egész Erdély területén a belügyminiszteri intézkedés kapcsán a rekvirált lakásoknak körülbelül harminc-negven százaléka szabadul fel.

Az ujvidéki Makkabi csapatát súlyos autószerencsétlenség érte

A megsebesült zsidó játékosok lejátszották és megnyerték a mecset

Ujvidék június 28. Az ujvidéki Makkabi zsidó Sportegylet második csapatának vasárnap Vrdniken mérkőzése volt kitűzve, a Vrdniki Sportklubbal. A Makkabit ezalkalommal súlyos autószerencsétlenség érte, mely könnyven végzetessé válhatott volna, de szerencsére két résztvevőt kivéve, az autóbuzban ülők, csak könnyebb sérüléseket szenvedtek.

A Vrdniki Sportklub meghívására a ujvidéki Makkabi II. osztályú csapatát küldötte Vrdnikre. A csapatot Hirschler Ferenc, a csapat trénerje vezette. A csapat délután félkét órakor szállt az autóbuzsba, ahol Hirschler Ferencen kívül Heskó, Welner Albert, Kacaf II., Kacaf III., Kiss II., Berger, Leiner, Handell, Lutz, Tamaskovics, Bogнар játékosok és Higel tartalék foglaltak helyet. Az autóbuzst maga a kocsi tulajdonosa Milenkovics Szevjan vezette. Ez az autóbuzs Beocsin—Ujvidék között szokta a forgalmat hétköznapokon lebonyolítani.

Erre kell menni a fenébe

Az autóbuzs a Venacon keresztül Irig felé haladt s a venaci magaslaton és szerpentin utakon minden akadály nélkül átjutott. Irigre érkezve, a kocsi vezető érdeklődött az uccán álló emberek től, hogy melyik legrövidebb ut vezet Vrdnikre. Az uccán álló emberek közül kivált egy 14—15 éves suhanc, aki azt mondotta, hogy ő tudja az utat és ő is felszáll a kocsira, megmutatja merre kell Vrdnikre eljutni. A suhanc fel is szállt a kocsira, amely nagy sebességgel haladt a vrdniki uton, egyszerre a suhanc leugrott a kocsiról és kezével mutatva az irányt, azt kiáltotta:

— Erre kell menni, majd eljuttok a fenébe.

Sem a soffőr, sem a mellette ülő Hirschler Ferenc tréner nem tulajdonított a suhanc kijelentésének nagyobb fontosságot és az autó a megjelölt irányban haladt. Ez az ut egy nyári ut volt, amely egy éles fordulóból egy jelentékenyebb 40—45 fokos emelkedéshez vezetett. Az emelkedés hirtelen

tünt fel. Egyszerre a motor működése kihagyott, az autóbuzs minden átmenet nélkül lefelé kezdett gurulni, majd sebes visszafelé rohanás következett be. A kocsiiban ülőket páni félelem fogta el, már azt hitték, hogy a kocsi a mélységbe zuhan.

A karambol

Lechamarabb Hirschler Ferenc nyerte vissza lélekietlenlétét és rákiabált a soffőrrre, hogy azonnal fékezzen, amit az meg is tett, de ugyanabban a pillanatban az erős és hirtelen lefékezés következtében az autóbuzs baloldalára borult és momban megállt. A következő pillanatban iaiveszékülés volt hallható. Hirschler Ferenc, aki a kocsi vezető mellett ült, erős ivben kiröpiült a helyéről. Hirschler elvesztette eszméletét és csak egy-két perc multán tért magához. A bentilők egymásra estek és nekidőltek a kocsi oldalfalának. Közben valaki kinyitogatta a felborult autóbuzs ajtaját, amelyen a kocsiiban ülők nagynehezen kímáztak. Csupa vérző sebesült ember került ki a kocsiból. Hirschler homlokán féltányér

nagyága súlyos roncsolódás orrán hosszabb hasított seb, arcan több hasított sebesülés. Kivüle még Heskó, a csapat center sebesült meg súlyosabban, homlokán hat centiméter hosszú széles hasított seb, arcan és testén több zuzódás, fején hasított seb. Tamaskovics karián erős zuzódást és a többiek is kisebb-nagyobb sérüléseket szenvedtek. Egvedij Kacaf Ferenc maradt sértetlen, noha ő is fájlalta oldalát. Kacaf Ferenc futva tette meg a községhez vezető ötkilométeres utat, hogy Vrdniken kocsit és kötszereket szerezzen a sebesültek számára. Hirschler és Heskó nagy vérvesztéséget szenvedtek, ruhájuk tele volt aludt vérrrel. De a segítség sokáig késett és a vér sebesült csapat gyalogszerrel indult meg az ötkilométeres utra.

Az orvosnak vasárnapja van

Vrdniken épp bucsu volt, az egész község és a bánya munkássága a piac téren gyült össze, ahonnan Kacaf hívására bányamunkások és a Vrdniki Sportklub játékosai siettek a sebesültek elé. A bányászok elkaudzolták a sebesülteket a tárnákhöz, ahol nagy nehezen kinyitották az orvosi rendelő ajtaját, de a mentőszekrényekben, csak vattát és töréskhez használandó sineket találtak. Egy bányász azután elvezette a sebesülteket a még két kilométerre levő bányász kórházba, de amint a tárnáknál sem, ugy itt sem találtak orvost és csak hosszas kopogtatásra nyitott ajtó a mélyen alvó kórházi gondnok, aki a sebesülteket legnagyobb felháborodására kijelentette, hogy vasárnap van, neki szabad napja van, külföldben is a sebesültek nem vrdnikiek és nem hajlandó őket bekötözni. Csak a bányászok erővel fellépésére mosta ki a sebeket és alkalmazott ideiglenes kötéseket.

A csapat majdnem valamennyi tagja be volt kötözve és ennek dacára lefolytatták a mérkőzést, amely 2:1 (1:0) a Makkabi javára végződött.

Közben Milenkovics Szevjan soffőr, a községből jött emberek segítségével a kerekekre állította a kocsit, amely erősen megrongálódott. A mérkőzés után a kozben ideiglenesen rendbehozott autóbuzsral a Makkabi játékosai visszatértek a városba, ahol különböző újabb kalamitások után — egyik munkásbiztosító orvos kijelentette, hogy nem inspekciós s nem akart segélyt nyújtani nekik, az orvosi rendelőben a villanyvilágításban rövidzárlat támadt — dr. Schönberger József orvos összevarrta és bekötözte a sebeket. Hétfőn a sebesülteket tetanuszoltással látták el. Ugy Hirschlernek, mint Heskónak vasárnap éjjel erős sebláza volt, de az orvosi vélemény szerint mindkettő 10—15 napon belül meggyógyul. A többi sebesült sérülése könnyű természetű.

Hirdessen az Uj Keletben

SELECT mozgó **Ossy félrelép** nagyszerű szalonvígjátékban. **Monopol Dorianfilm**

Szováta-fürdőn

a kitűnően ismert **מאן ארטה כשר** panzio a villa **SPERANZA**-ban, lényeges átalakításokkal, ezidén már **junius hóban megnyílik.**

Villa Speranza
מאן ארטה uri panzio
Szováta-fürdő

Elismerten elsőrangú konyha, csukott veranda. Bejáró vendégeknek külön étterem. — Felvilágosítással és kívánatra prospektussal szolgál, előjegyzést elfogad **dr. Krausz Józsefné főrabbiné, Dicsosmartin (Dicsoszmartin)**

Péntek, 1928 június 29.

Hetsz brünn

Brünn mit jelevetve mi amikor tásának togoatója internaci hét óta legnagyobb uccákon kat is h románok bukkanna lönböző dékei vo az uccák társaság területén Elsősorba techniku azok, ak ennek a tura kiá magabau dekes, n ban min emberisé gére, ké szetevődi kiállítás Brünn l tatja fe maival.

Mérete területe megkons állitási p a brünn fesszorán Havlicsel ben és n Csaknem hatvanhé nagy tér szánt épü komoly, este egy ly válto

A kial dekes az övodáktól megik ve szet cim ban mu egeszségi chotechni biológiai ber és a galma al lelető oss a világmi kemia, n hez és a csodáihoz Érdekes az ember szonyát tatja be állam ke szemben legnagyobb lemi det szatikróz nyelvtudo történele tan, műv les, köny illeszkedé jut érdek a kiállitá osztálya festészet és külön vák ipa művészet nyomda- egészen a

Kolo
SL
Fick

A fittia vármegye r. Székben és né delyezett

Eredeti zs
fejlődése s
Régi időkben
bávkönyv
lan, egyisten
zárta a mű
zösségbe, va
vitélet. A k
ság tömegei
ahol szintén
A zsidó arti
szete, ame
földjén fog
is várunk
gyermek
talán csak
megkapni a
bad azonban
hogy a népi
Palesztina h
zsidó alkotó
vek keletke
munka bef
a külföldön,
sok más ter
egészséges
kapcsolat
utján a pal
porában élő
érésére a K
zatot irt ki,
egész világ
jük a pályá
jegyzéssel, h
aranykönyve
és hogy a n
sanál gond
hogy a Ker
gresszuskor
szonlódók
első tíz neve
az elmúlt n
különböző
Tikva alapít
tőt, Miss H
tája a cionis
cionistákat,
szervezetet,
szági-cionist
Achat Ham
Tomkint, az
A föltétele
1. A pályá
zsidó művész
2. Az aran
hogy szemlé
Jisrael-gond
hogy rajta l
félirás: Kere
Hasahaw, K
tos, hogy a
Keren Kajer
éves jubileu
Baselben hoz
kongresszus
16-20. 19
A versenyen
legegyeserűb
rosra választ
hetőleg vízf
lekeniök kell
derül, hogy
kívánja a r
4. A terve
állaniok: a f
tet hátából
5. A jubili
megfelel az
mértetének. A
digi ötszáz
oldal fog fe
számára. A
cm. A fedőla
magas, 50 c
ságu lesz.
egy centimé
lapok nagysá
6. A pályá
napja 1928
17-én). A p
a jeligét zárt
kisebb horité
vész nevéét és

HIREK

Az Új Kelet az egyetemes erdélyi és bánsg
zsóság napilapja.
Főszerkesztő: Dr. Marion Ernő.
Felelős szerkesztő: Jámor Ferenc.
Az Új Kelet cikkeinek utányomását csak a
forrás megjelölésével engedjük meg.

— Lord Birkenhead nyílt levele a bé
keszerződések revíziójának akadályai
ról. Londonból jelentik: A Mornings
post lord Birkenhead nyílt levelét közli
amelyben a lord kijelenti, hogy a trian
oni szerződés revíziójának főakadá
lyát az képezi, hogy egyidejűleg Né
metország is követelni fogja határai
módosítását, amibe pedig a nyugati ha
talmak Lengyelország kedvéért sem
miesetre sem fognak belemenni.

— A parlamentárok vasúti fülkái.
Megírta az Új Kelet, hogy a CFR ve
zérigazgatósága megszüntette az eddigi
kedvezményt, hogy az összes vas
utvonalakon az utazó képviselők rész
ére külön fülkét tartottak fenn.
Most jelent meg a CFR vezérigaz
gatóságának erre vonatkozó rendelete
amely az eddigi kedvezményt úgy
módosítja, hogy a képviselők részé
re ezután csak két nappal a parlament
megnyitása előtt és kizárólag a fővo
nalakon ad külön fülkét. A parlament
bezárása utáni két napon szintén igény
be vehetik ezt a kedvezményt de szin
tén csak a Bukarestből induló fővona
lon.

— Megválasztották az új magyar kor
onaórt. Budapestről jelentik: A ma
gyar felsőház és képviselőház ma
együttes ülést tartott, amelyen hagy
mányos keretek között megválaszt
ották az új koronaórt, az elhunyt Szé
chenyi Béla helyébe. A választásra a
diplomáciai párhelyben megjelentek a
nagyhatalmak diplomáciai képviselői s
jelen voltak József és Albrecht főher
cegek és Serédy hercegprímás is.
Wlassits elnök megnyitva az ülést fel
olvastatta a jegyzővel a kormányzói
leiratot, melyben a jelöltek vannak jel
sorolva. A koronaóri tisztségre Károlyi
Gyula Grófot, Jankovics Bélát, Tele
ki Józsefet és Radványi Albertet je
lölték, akik mind felsőházi tagok. Az
országgyűlés közfelkiáltással Károlyi
Gyula grófot választotta meg koronaó
rré, aki a kormányzó kezébe letette
az esküt.

— Új ezüst- és aranypénzt vernek
Franciaországban. Párisból jelentik: A
minisztertanács még nem döntött ar
ról, hogy az újonnan verendő ezüst és
aranypénzekre kérek és minek a képét
verjék. Egyidejűleg Voltaire és Victor
Hugo képeit emlegetik. A beküldött
terveken kakasok, ekék, hajók, kévek
és fák rajzai szerepelnek.

A nemzetközi légiügyi szövetség Lind
bergnek ítélte oda ezidei nagyeremét.
Brüsszelből jelentik: A nemzetközi
légiügyi szövetség legutóbb meg
tartott ülésén az ez évi nagyerem
pilotának az ocean átreplőjének ítélte
oda.

* Mint halljuk a népszerű Fritz Dör
ge-bank Wien, IC. Kärntner Strasse
43. legutóbb ismét tekintélyes nyere
ményeket fizetett ki t. olvasóinknak.
Az új sorsjátékhoz a sorsjegyek: 1/1
—800, 2/4—400, 3/4—200 lej. Megbíz
sokat feltétlen biztos és diszkrét mó
don azonnal teljesít.

— Négyhónapi fogháza ítétek neu
zetgyalazás miatt Madzsar Józsefet.
Budapestről jelentik: Madzsar József
dr. nemzetgyalazási benperében a
törvényszék maj tárgyalásán Lindma
yer ügyész folytatta vádbeszédét, bizo
nitva a vád akarságát és hangsü
lyozva, hogy Madzsarral szemben sem
miféle kiméltetés nincs helye. Kilmann
Dezso ügyvéd védőbeszéde után a tör
vényszék kihirdette az ítéletet, mely
erint a törvényszék bűnösnek találta
Madzsart bűnrészességben a magyar
állam és nemzet megbecsülése ellen
elkövetett folytatottlagos vétségben, a
mért négyhavi fogháza ítélte. Az
ügyész és a védő felelősséget jelentet
tek be.

Hindenburg ideiglenes kor mány alakításával bizta meg Müller-Frankent

BERLIN, június 28. A centrum leg nap azt az ajánlatot tette Müller Fran
kennek, hogy egyelőre ideiglenes jellegű nyári kormányt alakítson, amelyet ösz
szel politikai kabinettel váltsanak fel. Ebben az esetben a centrum beéri azt,
hogy csak Gurard kerüljön be a párt kebeléből a kabinetbe. Az érdekes for
dulatról Müller Frankent azonnal jelen-tést tett Hindenburg elnöknek, aki meg
bizta őt egy ilyen kabinet alakításával.

A rendőrségnek kellett rendet teremtteni az amerikai de mokraták konventjén

Houston, június 28. A demokrata párt
konventjén történt zajos tüntetésekről
ezeket jelentik meg: Amikor Smith kor
mányzó hívei tüntető módon helyeselték
Robinson kijelentéseinek, a Mississipi-
állam egyik delegátusa felkapta a de
legáció zászlóját és a konventesarnok
középső lejáróján leszaladt a zászlóval.
Smith hívei nyomban csatlakoztak hoz
zá és nagy örömműjögás közben körül
járták a csarnokot.

Közben az északkarolinai, alabamai és
georgiai — velük ellentétes szellemű —
delegátusok zászlóit igyekeztek megsze
rezni, hogy ezeket a delegátusokat is a
tüntetésbe kényszerítsék.

Közben többen ököllet mentek egy-

másnak. Észak-Karolini zászlóját eltör
ték. A rendőrségnek kellett beavatkoz
nia, amely gumibotjaival állította hely
re a rendet. Komolyan azonban senki
sem sebesült meg. A zaj csillapultával
Robinson zavartalanul folytatta beszé
dét.

Előreláthatóan az esti ülésen kerül sor
azokra a beszédekre, amelyekben a de
mokraták egyes jelöltjeit nevezik meg.
Smith kormányzó jelölése, általános vé
lemény szerint, az első választási menet
ben megtörténik. Most már Ohio állam
delegátusai is elhatározták, hogy 48 szav
azatuk túlnyomórészt Smith érdeké
ben adják le.

Törvénybe iktatják a minimális mun kabér konvencióját

Cluj-Kolozsvár, június 28. Az Új
Kelet tudósítójától.) A múlt héten befeje
ződött nemzetközi munkaügyi konferen
cia napirendjén Albert Thomas igazgató
jelentésén kívül egy csomó érdekes és
nagyfontosságú kérdés szerepelt. Így
nagy vita folyt a minimális munkabérek
megállapításáról. A Nemzetközi Mun
kaügyi hivatal előzőleg az összes kor
mányoknak kérdőíveket küldött és 22
kormány visszaérkezett válasza alapján
Albert Thomas tervezetet dolgozott ki az
egy-egy országok kedvezőtlen helyzetben
lévő munkáskategóriáinak minimális
munkabéreire vonatkozólag. A tervezet
előszörban a házi munkásokra vonatko
zik. A német kormány a hozzáított
kérdésre azt válaszolta, hogy a házimun
kások munka- és bérvizonyai kollektív
szerződésben nyertek rendezést és ezért
Németországban a minimális munkabé
rek meghatározása felesleges.

A Nemzetközi Munkaügyi Hivatal
tervezetéhez az összes delegátusok hoz
zászlókat, majd szótöbbséggel elfogadták.

A javaslat mellett szavaztak a munkás
szervezetek képviselői és a legtöbb kor
mánydelegátus. Ellene szavaztak az ösz
szes munkaadó szervezetek kiküldöttjei,
valamint Magyarország és Jugoszlávia
kormányainak delegátusai. Az elfoga
dott tervezet alapján a Népszövetség
tagállamai kötelesek lesznek a mini
malis bérek ügyét törvényhozásilag ren
dezni.

A napirend további pontjait a mun
kásbiztosításra vonatkozó különböző tech
nikai részletkérdések alkották, amelyek
kel egy újabb ankét lefolytatása után a
jövő évi nemzetközi munkaügyi konfe
rencia ismét behatóan fog foglalkozni.
A kongresszus napirendjének letár
gyalása után a német delegáció azt in
ditványozta, hogy a francia, angol, spa
nyol és olasz tárgyalási nyelvek mellett
a német nyelvet is ismerje el a Nemzet
közi Munkaügyi Hivatal hivatalos tár
gyalási nyelvként. A német delegáció
indítványát a többség azonban érthet
len módon leszavazta.

Oriási vihar közepette fogadta el Marosvásárhely tanácsa a földgáz szerződést

(Tárgu-Mures-Marosvásárhely, június
28. Az Új Kelet tud.) A marosvásárhelyi
városi tanács mai közgyűlésén vegre le
tárgyalták a sokat vitatott földgáz-szer
ződést. A tárgyalás nem ment simán és
előrelátható volt, hogy nagy viharok fo
gnak kibrobbanni ezen az ülésen. Azonban
senki nem gondolt volna arra, hogy egy
a városra nézve olyan fontos ügyet
csonka városi testület fogja megszavaz
ni.

Mindjárt a közgyűlés elején több nap
irend előtti felszólalást kértek. Dr. Fe
kete Andor, Baciu Aurél, Popescu Ad
rian és Rusu Aurél kértek szót és heves
sen tiltakoztak az ellen, hogy a perm
ans tanács vizsgálót kért a városi ta
nács ellen. A szónokok közül különösen
Baciu Aurél támadta hevesen Bernádyt
és mielőtt valaki védelmébe vehette vol
na, a szónok bizalmatlanságot indítványt
tett a polgármester ellen.

Ez a liberálisok sorában nagy ellen
kezést keltett, többen felugrottak helyeik
ről és élénk gesztusok kísérelében za

varták az ellenzéki szónokokat, akik ép
olyan emócióval reagáltak a támadások
ra. Nagy tumultus keletkezett és az el
nöklő Cuculescu helyettes polgármester
képtelen volt helyreállítani a rendet. A
zaj percekig tartott, mire az elnök fel
függesztette az ülést.

Szünet után az ellenzékiek nem jö
tek vissza a terembe. Cuculescu, helyet
tes polgármester összehívta a terem
ben lévő tanácsstagok számát és kijelen
tette, hogy a gyűlés így is határozatke
pes.

A polgármesterhelyettes erre ismertel
te a földgáz-szerződés lényegét, majd a
jegyzővel felolvastatta szerződés minden
pontját, amit a csonka tanács egyhang
lag elfogadott.

Julius 15-én fogják másodikban felol
vasni a szerződést, harmadszor pedig
július 30-án. Előreláthatólag a városi ta
nács el fogja fogadni utolsó olvasásban
is, úgyhogy ezzel be fog vonulni Maros
vásárhelyre a földgáz.

— Huszárinnepele Kolozsváron. A
kolozsvári tizenegyedik calaras (hu
százezred) ma, pénteken, Péter és
Pál napján, délután félöt órai kezdettel
lovasünnepélyt rendez. Az ünnepély
műsorának kiemelkedő pontja lesz a
huszártisztek iskolalovaglása és disz
ugratása. Érdekes lesz az ügyességű ver
seny melynek keretében lövőmérés,
kard és lándzsamutatványok szerepel
nek. A huszárinnepele a sporttelen
háta mögötti térségen fog lejárni s
mélto érdeklődésre számíthat.

— Kandef Ignácot szabaddárahelyez
ték. A kolozsvári hadbíróóság ma dél
tútról szabaddárahelyezte Kandef Ig
nácot, a Magánalkalmazottak Szövet
ségének titkárát és három letartózta
toti társát.

— Luxus Rapid-vonatot állítanak be
Bukarest és Brassó között. Bukarest
ből jelentik: Az állanvasutak vezér
igazgatósága azzal a tervvel foglak
kozik, hogy még júliusban egy extra
rapid vonattárat állít be a bukarest—
szinaja—predáli vonalon. Az egész tá
volságot a vonat, amely a nyugati sze
zonvonatok mintájára luxusvagonok
két óra 40 perc alatt fogja beutni.
Bukarestből indulva a vonat Căpâlnă
ig sehoh sem fog megállani. A ma
megálló Szinaja lesz és innen Predă
lig, illetve Brassóig csak Busteni
és Azugánáj fog megállani. A szerelvény
három szalonkocsiból fog állni mint a
francia train bleu-vonatok. A menetdi
jakat és a luxusvonal menetrendjét
még nem állapították meg.

— Egy bátor lugosi tisztviselő kitün
tetése. Deutsch István, a lugosi Bär
mel, Steiner és Társa Rt. tisztviselője
a belügyminisztérium a Barbatie si
Credinta-rendjellel tüntette ki. Emléke
zetes még, hogy Deutsch István a
mult évben tartalékos katonai szolgál
ati ideje alatt egy mármár a Temes
vizébe fuló katonát mentett meg salát
élete kockázatásával. Ezen hősiességét
selkedésével érdemelte ki a kitüntetés
amelyet Apostolescu ezredes tüzőtt
Deutsch István mellé.

— A német sajtó kedvezőtlenül ír
Jugoszláviáról. Berlinből jelentik: Az
eddig Jugoszláviával szimpatizáló né
met sajtóorgánumok is elfordultak Ju
goszláviától, aminek az az oka, hogy
a legutóbbi kisanant-konferencián az
osztrák-német csatlakozás ellen legé
lesebben Marinkovics inoszlav kül
ügyminiszter foglalt állást. A Deutsche
Allgemeine Zeitung és a Germania
szerint mindez hiába való manöver,
mert Ausztriát ugysem lehet a kisan
tanthoz csatolni. Ausztriában jól lát
ják, hogy a kisanant előzékenysége
azt a célt szolgálja, hogy Magyarorszá
got gazdaságilag, majd később poli
tikailag izolálják. A német sajtó szerint
lehetnek ugyan bizonyos kérdések
ben Ausztria és Magyarország között
konvergenziák, Ausztriának azonban
semmiesetre sem érdeke, hogy Ma
gyarországot bekerítsék és a kisan
tantra kiserőltassák. Egy másik né
met lap megjegyzi hogy ma Anglia,
Franciaország és Anterika dikálnak,
miért is nem születnek hegyek, ha az
ezerek vajduinak.

Kigyulladt a hamburgi kikötőben
egy olajtelep. Hamburgból jelentik: A
kikötőben az éjszaka folyamán kigyul
ladt az Albrecht und Co. cég olajtelepe
amelyet hat tűzoltóság és temérdek
tüzfecskendő sem tudott eloltani a
szörnvi hőség miatt. A nagy hőségben
a fecskendő víze gőzzé változott, mi
előtt a lángokat elérte volna. Renge
ter olajkiszárlat elégett s így a kár több
millióra rug.

* Bicsad-fürdő nyitva június 1-től.
Elsőrangú orvosi szaktekintélyektől
ajánlva a gyomor, bél, gége,
hurutus megbetegedése, gyomorikély,
vese stb. bajoknak. Ivókúra, meleg ás
ványvíz és szénsavas fürdők, hideg
víz gyógy mód és inhalatórium. Strand
fürdő! Állandó fürdőorvos. Diétás
konyha, olcsó árak. Prospektust küld
a fürdőigazgatóság. Vasút, posta, táv
írda, helyben. Cim: Baile Bicsad. iud.

A jubilaris Aranykönyv pályadíjai

Eredeti zsidó művészet a héber nép fejlődése során nem tudott kialakulni. Régi időkben a művészet összefüggött a bálványimádattal és a zsidók láthatatlan, egyisten imádata már ezekből is kizárta a művészi alkotásnak a zsidó közösségekbe, vagy családi otthonba való bevételét. A későbbi századokban a zsidóság tömegei jórésztben gettóban éltek, ahol szintén nem fejlődhetett a művészet. A zsidó artisztikum tehát a jövő művésze, amely bizonyára Erec Jisraél földjén fog kivirágozni. De erre legalább is várnunk kell, amíg a mai iskolásgyermekek nemzedéke felnevelkedik, talán csak később fogjuk kialakulva megkapni a zsidó művészetet. Nem szabad azonban figyelmen kívül hagyni, hogy a népi újjaledés sok tekintetben Palesztina határain túl is befolyásolta a zsidó alkotókat és nemcsak irodalmi művek keletkeztek a palesztinai kulturmunka befolyása alatt az utóbbi években a külföldön, hanem a művészi alkotás sok más terméke is. A Keren Kajemet egészséges ösztönrel érezte meg, hogy kapcsolatot kell teremteni a művészet útján a palesztinai zsidóság és a diaszpórában élő testvérek között. E cél elérésére a Keren Kajemet most pályázatot írt ki, amelyben részt vehetnek az egész világ zsidó művészei. Alább közöljük a pályázat feltételeit azzal a megjegyzéssel, hogy ezuttal a Keren Kajemet aranykönyve födelének rajzáról van szó és hogy a művészek a terv megalkotásánál gondolnia kell feltétlenül arra, hogy a Keren Kajemet az elmúlt kongresszuskor ünnepelte fönmállásának huszonötödik évfordulóját. Az új könyv első tíz neve ugyiszólván karakterizálja az elmúlt negyedszázad népi életének különböző utjait. Itt találjuk Petach Tikva alapítót, a chaluc-szervezet vezetőit, Miss H. Szold nevet, aki első női tagja a cionista exekutívának, a kanadai cionistákat, a Hadasszát, a héber tanítószervezetet, az üldözött szovjetországi-cionistákat, a halottak közül Achad Haamot, Chajesz professzort és Tomkint, az orosz cionizmus veteránját.

- A feltételek a következők:
1. A pályázatban részt vehet minden zsidó művész.
 2. Az aranykönyv födelének rajza kell, hogy szemléltesse a Keren Kajemet Lö Jisraél-gondolatot. A tervrajzon kell, hogy rajta legyen héber betűkkel ez a felírás: *Keren Kajemeth Leisrael, Sefer Haschanah, Kerach Chazi-Hajowel*. Fontos, hogy a rajzban utalás történjen a Keren Kajemet Lö Jisraél huszonöt éves jubileumára. Az Alapot ugyanis Baselben hozták létre az ötödik cionista kongresszus alkalmával. (5662 Teweth 16-20. 1901 26-30 Decemberében.) A versenyen résztvevő művészek a lehető legegyszerűbb konturokban vessék papírosra vázlatukat. Kívánatos, hogy lehetőleg vízfestéket alkalmazzanak. Mellékleniük kell egy leírást, amelyből kiderül, hogy a művész milyen anyagból kívánja a rajz végleges kivételét.
 3. A terveknek három részből kell állniuk: a fedőlap felső oldalából, a kötet hátából és a kötet alsó fedőlapjából.
 4. A jubileumi aranykönyv mérete megfelel az eddigi aranykönyvek méreteinek. Azonban az új könyv az eddigi ötszáz oldal helyett csak kétszáz oldalt fog felölelni, minden oldal tíz név számára. Az oldalak nagysága 65-49 cm. A fedőlappal együtt a könyv 67 cm. magas, 50 cm. széles és 14 cm. vastagságú lesz. A fedőlap minden oldalról egy centiméternyire ugrik ki a papírlapok nagyságából.
 5. A pályázatok beküldésének határideje 1928 szeptember 2. (5688 Elul 17-én). A pályázatokhoz mellékelni kell a jeligét zárt boríték alatt. Egy másik kisebb borítékban kell elhelyezni a művész nevét és címét.

7. A zsüri tagjai: E. M. Epstein, Jeruzsálem, Miss Szold Jeruzsálem, Herman Struck, Haifa, dr. Ticho, Jeruzsálem, dr. van Vriesland Jeruzsálem.

8. A három pályadíj közül az első díj nyertese 35, a második díj nyertese 25, a harmadik 15 palesztinai fontot kap. A zsüri dönt afölött, vajjon egyáltalán

széjjel osztja-e a díjakat. Tíz beérkező pályázat esetén a kitűzött díjak feltétlenül kiosztásra kerülnek, a zsüri azonban szabad kezét kap arra, hogy a díjakat a között sorrendtől eltérően ossza ki.

9. A Keren Kajemeti Leisrael nem vállal kötelezettséget a beérkező tervek bármelyikének feltétlen kivételére.

10. A Keren Kajemet jogosult nem díjazott terveket is tiz fontért megvásárolni.

11. A díjazott és a megvásárolt tervek minden jogukkal átmennek a Keren Kajemet Leisrael birtokába. A tervek a díjak kiosztása után kiállítatnak.

Julius közepén tárgyalja a bukaresti esküdt-szék George Gaetan bünperét

Gaetan felfolyamodással élt tettének minősítése ellen, de meggondolta magát

(Bucuresti-Bukarest, június 28. Az Uj Kelet tud.) George Gaetan nagy port felvert bünügyében az előzetes vizsgálat befejezést nyert. Az ügyészség áttette az aktákat az esküdtszékhez és minden valószínűség szerint Leonida asszony tragikus kirablásának véres részletei rövidesen — körülbelül július közepétől — meg fognak elevenedni az esküdtszék előtt. A monstre-per iránt nemcsak az országban, hanem a külföldön is óriási érdeklődés mutatkozik s már eddig is

több külföldi lap jelentette be részvételt a tárgyaláson.

Nem érdektelen ezzel kapcsolatosan megemlíteni, hogy Gaetan megkísérelte a fő tárgyalás terminusának elhalasztását. E célból felfolyamodással élt a bukaresti tábla ügyészségénél tettének minősítése ellen. A vizsgálóbíró ugyanis rablással kombinált súlyos testi sértésnek minősítette Gaetan büntetést s ezt a minősítést a törvényszék ügyészsége még néhány klauzulával súlyosbította is. A

bukaresti szalónok volt hőse a felfolyamodáshoz kérvényt mellékel, amelyben kérte, hogy a felfolyamodás felett csak ősszel döntsenek majd, hogy addig perének dossziéját kellően áttanulmányozhassa. A táblai ügyészség azonban nem honorálta Gaetan kérését és tegnapra már ki is tűzte a felfolyamodás tárgyalását. Miután így a manőver nem sikerült, egy órával beadványának tárgyalása előtt Gaetan írásban közölte az ügyészséggel, hogy állal kérésétől.

A nemzeti parasztpárt támogatását kéri a kormány a kölcsön megkötéséhez

Ötven aranymillió értékű járadékpapír revalorizálását kéri a londoni Schroeder-csoport. Angol közvetítésre újra felveszi a kormány a tárgyalásokat a Reichsbankkal

(Bucuresti-Bukarest, június 28. Az Uj Kelet tudósítójától.) Ma már több mint bizonyosra vehető, hogy a kölcsön megkötésével kapcsolatban felmerült újabb akadályok arra kényszerítik a kormányt, hogy a lej stabilizációjának műveleteit öszre halassa el. Nemcsak a londoni Schroeder-bankház által emelt újabb nehézségek igényelnek hosszabb tárgyalásokat, hanem bukaresti lapjelentések szerint, ugyancsak angol sugálmazásra, a kormány könyvtelen ismét felvetni a tárgyalásokat berlini pénzügyi körökkel, elsősorban pedig a német Reichsbankkal, amelynek hozzájárulása elengedhetetlenül szükséges a stabilizáció biztosításához.

Miből is állnak tulajdonképpen ezek az újabb nehézségek?

Ismeretes a londoni Schroeder Bankháza az angol kezekben lévő román járadékpapírok revalorizálását kérte az angol hozzájárulás feltételével. Ezek a járadékpapírok a Németország által 1913-ban Romániának folyósított kölcsönből származnak és

értékű körülbelül 50 millió arany lejt tesz ki.

Ez az egész járadék-stokk angol kezekben van. Bratianu Vintila a francia pénzügyiakkal szemben tett súlyos koncessziók után már elvileg hozzájárult ahhoz, hogy az effektive angol kezekben lévő járadékpapírokat revalorizálja. A pénzügyminisztérium ilyen értelmű utasítást küldött a Londonban tárgyaló Victor Antonescu és Badulescu román delegátusoknak s fel is hatalmazta őket egyúttal az idevonatkozó egyezmény aláírására. A tárgyalások a román delegátusok és a Schroeder-ház reprezentánsai között meg is indultak. Az elvi megállapodás a tárgyaló felek között létre jött s csak az egyezmény aláírásának reggelén tünt ki, hogy

az angol pénzügyi kívánságai sokkal nagyobbak, amint azt a román delegátusok kezdetben hitték.

A Schroeder Bankház ugyanis nemcsak az adott pillanatban angol kezekben lévő járadékpapírok revalorizálását kívánja, hanem az egész járadék-stokknak angol fontban való kifizetését, függetlenül attól, hogy a papírok milyen kezekben vannak.

Az 50 millió aranylejt értékű stokkból 5 millió román piacra helyeztet el az angol bankház.

Annak egyrésze a Banca Generala, a Banca Nationala és magánosok kezében van, másik része pedig elveszett Moszkvában. Az angol bankház ezeknek a papíroknak angol fontban való kifizetését is kéri. Ez volna a vitás pont, amelytől egyrészt az angol pénzügyi körök támogatása függ s amelynek megvitatása előreláthatóan újabb időt vesz igénybe. Másrészt pedig, mint azt már megírtuk, a londoni politikai és pénzügyi körök nem jöszemmel nézik a Németországgal folytatott tárgyalások megszakítását és a Reichsbankkal való meg egyezést szuggereálják Bratianu Vintilának. Hir szerint

a kormány el is határozta, hogy újabb delegációt küld Berlinbe,

amelyben többek között John Lepadatu volt pénzügyminiszter, a Banca Nationala igazgatója is résztvenne.

Mindenesetre tény az, hogy bár a kölcsön megkötésére vonatkozó elvi megállapodás a stabilizációt támogató Banque de Franceval már hetekkel ezelőtt létrejött, az újabb felmerült nehézségek eliminálása legalább két-három hetet fog igényelni. A francia pénzügyi körök egyébként a frank stabilizációjával vannak elfoglalva s innen magyarázható, hogy az a távirat, amelyben Bratianu Vintila Poincarétól a lej stabilizálásának sürgős támogatását kérte, válasza nélkül maradt. Más időpontban két-három heti késés nem jelentene különösebb nehézséget,

a kölcsön egyezmény aláírásának az a mostani elhalasztása azonban azt

jelentí, hogy végleges megkötést és az egyezménynek a parlament által való ratifikálását öszre kell halasztani,

mert az összes nyugati államokban kezdetet veszi a nyári szünet.

Nem érdektelen egyébként a kölcsöntárgyalások stádiumára vonatkozólag a kijelentés, amelyet a kormány egyik fontos tagja tett az Adeverul tudósítója előtt.

— Tagadhatatlan, — mondotta a miniszter, — hogy a jugoszláv pénzügyminisztérium kommunikéje, amelyben a dinár stabilizálásának elhalasztását jelenti be, nem jelöl elől a román kölcsöntárgyalásokat illetően sem. Ha július 10-ig nem lehet a parlamentet összehívni, akkor az egész kérdés rendezése öszre halasztódik, mert a nyári hónapokban nincs kívül tárgyalni külföldön.

A kölcsöntárgyalásokkal kapcsolatosan egyre konkrétobb formát öltenek azok a vádak, amelyeket a francia kezekben lévő járadékpapírokat revalorizálásával kapcsolatosan emeltek a kölcsöntárgyalásokat vezető Victor Antonescu és a kölcson-tárgyaló Dreyfuss-csoport ellen. Annakidején megírta az Uj Kelet, hogy ismeretlen személyiségek, akik tudomással bírtak a papírok revalorizálásáról, mielőtt még ez hivatalosan is bejelentették volna,

potomáron összevásárolták az értéktelennek hitt járadékokat és sokszáz millió hasznot vágtak zsebre.

A nemzeti parasztpárt hivatalos lapja, a Dreptatea Madgearu párisi információ alapján éles kampányt vezetett a járadékok spekulátori ellen s ezek a vádak visszhangra találtak a párisi Journal de Debats hasábján is. Victor Antonescu és Luis Dreyfus, akiket a nagy francia lap cikke elsősorban érintett, a Vitorulhoz intézett levélben igyekeznek megcáfolni az ellenük emelt vádakot. Jellemző azonban, hogy a kormánylap csak említés besz ezekről a levelekről, anélkül, hogy tartalmukat szósz szerint leközölné s a bu-

Vörös, kipállott gyermektetnek Höfer gyermekhintőpor és krém kell

A jubilaris Aranykönyv pályadíjai

Eredeti zsidó művészet a héber nép fejlődése során nem tudott kialakulni. Régi időkben a művészet összefüggött a bálványimádattal és a zsidók láthatatlan, egyisten imádata már ezekből is kizárta a művészi alkotásnak a zsidó közösségbe, vagy családi otthonba való bevitelét. A későbbi századokban a zsidóság tömegei jórésztben góttókban éltek, ahol szintén nem fejlődhetett a művészet. A zsidó artizsitikum tehát a jövő művésze, amely bizonyára Erec Jisrael földjén fog kivirágozni. De erre legalább is várnunk kell, amíg a mai iskolásgyermekek nemzedéke felnevelkedik, talán csak később fogjuk kialakulva megkapni a zsidó művészetet. Nem szabad azonban figyelmen kívül hagyni, hogy a népi újjaledés sok tekintetben Palesztina határain túl is befolyásolta a zsidó alkotókat és nemcsak irodalmi művek keletkeztek a palesztinai kulturmunka befolyása alatt az utóbbi években a külföldön, hanem a művészi alkotás sok más terméke is. A Keren Kajemet egészséges ösztönrel érezte meg, hogy kapcsolatot kell teremteni a művészet útján a palesztinai zsidóság és a diasporában élő testvérek között. E cél érdekében a Keren Kajemet most pályázatot írt ki, amelyben részt vehetnek az egész világ zsidó művészei. Alább közöljük a pályázat feltételeit azzal a megjegyzéssel, hogy ezuttal a Keren Kajemet aranykönyve fődolának rajzáról van szó és hogy a művészek a terv megalkotásánál gondolnia kell föltétlenül arra, hogy a Keren Kajemet az elmúlt kongresszuskor ünnepelte fönmállásának huszonötödik évfordulóját. Az új könyv első tíz neve ugyiszólván karakterizálja az elmúlt negyedszázad népi életének különböző útjait. Itt találjuk Petach Tikva alapítóit, a chaluc-szervezet vezetőit, Miss H. Szold nevet, aki első női tagja a cionista exekutívának, a kanadai cionistákat, a Hadasszát, a héber tanítószervezetet, az üldözött szovjetországi-cionistákat, a halottak közül Achad Haamot, Chajesz professzort és Tomkint, az orosz cionizmus veteránját.

A föltételek a következők:
1. A pályázatban részt vehet minden zsidó művész.

2. Az aranykönyv fődolának rajza kell, hogy szemléltesse a Keren Kajemet Lö Jisrael-gondolatot. A tervrajzon kell, hogy rajta legyen héber betűkkel ez a felírás: *Keren Kajemeth Leisrael, Sefer Hasahan, Kerach Chazi-Hajovel*. Fontos, hogy a rajzban utalás történjen a Keren Kajemet Lö Jisrael huszonöt éves jubileumára. Az Alapot ugyanis Baselen hozták létre az ötödik cionista kongresszus alkalmával. (5662 Teweth 16—20. 1901 26—30 Decemberében.)

A versenyen résztvevő művészek a lehető legegyszerűbb kontúrokkal vessék papírosra vázlataikat. Kívánatos, hogy lehetőleg vízfestéket alkalmazzanak. Melléklenük kell egy leírást, amelyből kiderül, hogy a művész milyen anyagból kívánja a rajz végleges kivitelét.

3. A terveknek három részből kell állniuk: a fedőlap felső oldalából, a kötet hátából és a kötet alsó fedőlapjából.

4. A jubileumi aranykönyv mérete megfelel az eddigi aranykönyvek méretének. Azonban az új könyv az eddigi ötszáz oldal helyett csak kétszáz oldalt fog felölelni, minden oldal tíz név számára. Az oldalak nagysága 65—49 cm. A fedőlappal együtt a könyv 67 cm. magas, 50 cm. széles és 14 cm. vastagságú lesz. A fedőlap minden oldalról egy centiméternyire ugrik ki a papírlapok nagyságából.

5. A pályázatok beküldésének határidője 1928 szeptember 2. (5688 Elul 17-én). A pályázatokhoz mellékelni kell a jelírt zárt boríték alatt. Egy másik kisebb borítékban kell elhelyezni a művész nevét és címét.

6. A pályázatok beküldésének határidője 1928 szeptember 2. (5688 Elul 17-én). A pályázatokhoz mellékelni kell a jelírt zárt boríték alatt. Egy másik kisebb borítékban kell elhelyezni a művész nevét és címét.

7. A zsüri tagjai: E. M. Epstein, Jeruzsálem, Miss Szold Jeruzsálem, Herman Struck, Haifa, dr. Ticho, Jeruzsálem, dr. van Vriesland Jeruzsálem.

8. A három pályadíj közül az első díj nyertese 35, a második díj nyertese 25, a harmadiké 15 palesztinai fontot kap. A zsüri dönt afölött, vajjon egyáltalán

széjjel osztja-e a díjakat. Tíz beérkező pályázat esetén a kitűzött díjak feltételül kiosztásra kerülnek, a zsüri azonban szabad kezet kap arra, hogy a díjakat a között sorrendtől eltérően ossza ki.

9. A Keren Kajemet Leisrael nem vállal kötelezettséget a beérkező tervek bármelyikének feltétlen kivitelére.

10. A Keren Kajemet jogosult nem díjazott tervek is tíz fontért megvásárolni.

11. A díjazott és a megvásárolt tervek minden jogukkal átmennek a Keren Kajemet Leisrael birtokába. A tervek a díjak kiosztása után kiállítatnak.

Julius közepén tárgyalja a bukaresti esküdt-szék George Gaetan bünperét

Gaetan felfolyamodással élt tettének minősítése ellen, de meggondolta magát

(Bucuresti-Bukarest, június 28. Az Uj Kelet tud.) George Gaetan nagy port felvert bünügyében az előzetes vizsgálat befejezést nyert. Az ügyészség áttette az aktákat az esküdtszékhez és minden valószínűség szerint Leonida asszony tragikus kirablásának véres részletei rövidesen — körülbelül Julius közepétáján — meg fognak elevenedni az esküdtszék előtt. A monstre-per iránt nemcsak az országban, hanem a külföldön is óriási érdeklődés mutatkozik s már eddig is

több külföldi lap jelentette be részvételét a tárgyaláson. Nem érdektelen ezzel kapcsolatban megemlíteni, hogy Gaetan megkísérelte a fő tárgyalás terminusának elhalasztását. E célból felfolyamodással élt a bukaresti tábla ügyészségénél tettének minősítése ellen. A vizsgálóbíró ugyanis rablással kombinált súlyos testi sértésnek minősítette Gaetan büntetést s ezt a minősítést a törvényszék ügyészsége még néhány klauzulával súlyosította is. A

bukaresti szalónok volt hőse a felfolyamodáshoz kérvényt mellékel, amelyben kérte, hogy a felfolyamodás felett csak összettel döntsenek majd, hogy addig porének dossziéját kellően áttanulmányozhassa. A táblai ügyészség azonban nem honorálta Gaetan kérését és tegnapi már ki is tűzte a felfolyamodás tárgyalását. Miután így a manőver nem sikerült, egy órával beadványának tárgyalása előtt Gaetan írásban közölte az ügyészséggel, hogy eláll kérésétől.

A nemzeti parasztpárt támogatását kéri a kormány a kölcsön megkötéséhez

Ötven aranymillió értékű járadékpapír revalorizálását kéri a londoni Schroeder-csoport. Angol közvetítésre újra felveszi a kormány a tárgyalásokat a Reichsbankkal

(Bucuresti-Bukarest, június 28. Az Uj Kelet tudósítójától.) Ma már több mint bizonyosra vehető, hogy a kölcsön megkötésével kapcsolatban felmerült újabb akadályok arra kényszerítik a kormányt, hogy a lej stabilizációjának műveleteit öszre halassza el. Némcsak a londoni Schroeder-bankház által emelt újabb nehézségek igényelnek hosszabb tárgyalásokat, hanem bukaresti lapjelentések szerint, ugyancsak angol sugalmazásra, a kormány kénytelen ismét felvenni a tárgyalásokat berlini pénzügyi körökkel, elsősorban pedig a német Reichsbankkal, amelynek hozzájárulása elengedhetetlenül szükséges a stabilizáció biztosításához.

Miből is állnak tulajdonképpen ezek az újabb nehézségek?

Ismeretes a londoni Schroeder Bankháza az angol kezekben lévő román járadékpapírok revalorizálását kérte az angol hozzájárulás feltételül. Ezek a járadékpapírok a Németország által 1913-ban Romániának folyósított kölcsönből származnak és

értékü körülbelül 50 millió arany lej lesz ki.

Ez az egész járadék-stokk angol kezekben van. Bratianu Vintila a francia pénzügyminiszterrel szemben tett súlyos koncessziók után már elvileg hozzájárult ahhoz, hogy az effektive angol kezekben lévő járadékpapírokat revalorizálja. A pénzügyminiszterium ilyen értelmű utasítást küldött a Londonban tárgyaló Victor Antonescu és Badulescu román delegátusoknak s fel is hatalmazta őket egyúttal az idevonatkozó egyezmény aláírására. A tárgyalások a román delegátusok és a Schroeder-ház reprezentánsai között meg is indultak. Az elvi megállapodás a tárgyaló felek között létre jött s csak az egyezmény aláírásának reggelén tünt ki, hogy

az angol pénzügyi kívánságai sokkal nagyobbak, amint azt a román delegátusok kezdelben hitték.

A Schroeder Bankház ugyanis nemcsak az adott pillanatban angol kezekben lévő járadékpapírok revalorizálását kívánja, hanem az egész járadék-stokknak angol fontban való kifizetését, függetlenül attól, hogy a papírok milyen kezekben vannak.

Az 50 millió aranylej értékű stokkból 5 milliót román piacra helyeztet el az angol bankház.

Annak egyrésze a Banca Generala, a Banca Nationala és magánosok kezében van, másik része pedig elveszett Moszkvában. Az angol bankház ezeknek a papíroknak angol fontban való kifizetését is kéri. Ez volna a vitás pont, amelytől egyrészt az angol pénzügyi körök támogatása függ s amelynek megvitatása előreláthatóan újabb időt vesz igénybe. Másrészt pedig, mint azt már megírtuk, a londoni politikai és pénzügyi körök nem jószemmel nézik a Németországgal folytatott tárgyalások megszakítását és a Reichsbankkal való meg egyezést szuggerálják Bratianu Vintilának. Hir szerint

a kormány el is határozta, hogy újabb delegációt küld Berlinbe,

amelyben többek között John Lepadatu volt pénzügyminiszter, a Banca Nationala igazgatója is résztvenne.

Mindenesetre tény az, hogy bár a kölcsön megkötésére vonatkozó elvi megállapodás a stabilizációt támogató Banque de Franceval már hetekkel ezelőtt létrejött, az újabb felmerült nehézségek eliminálása legalább két-három hetet fog igényelni. A francia pénzügyi körök egyébként a frinak stabilizációjával vannak elfoglalva s innen magyarázható, hogy az a távirat, amelyben Bratianu Vintila Poincarétól a lej stabilizálásának sürgős támogatását kérte, válasza nélkül maradt. Más időpontban két-három heti késés nem jelentene különösebb nehézséget.

A kölcsön egyezmény aláírásának ez a mostani elhalasztása azonban azt

jelenteli, hogy végleges megkötést és az egyezménynek a parlament által való ratifikálását öszre kell halasztani,

mert az összes nyugati államokban kezdetet veszi a nyári szünet.

Nem érdektelen egyébként a kölcsöntárgyalások stádiumára vonatkozólag az a kijelentés, amelyet a kormány egyik fontos tagja tett az Adeverul tudósítója előtt.

— Tagadhatatlan, — mondotta a miniszter, — hogy a jugoszláv pénzügyminiszterium kommunikéje, amelyben a dinár stabilizálásának elhalasztását jelelti be, nem jelöl a román kölcsöntárgyalásokat illetően sem. Ha Julius 10-ig nem lehet a parlamentet összehívni, akkor az egész kérdés rendezése öszre halasztódik, mert a nyári hónapokban nincs kívül tárgyalni külföldön.

A kölcsöntárgyalásokkal kapcsolatban egyre konkrétabb formát öltenek azok a vádalk, amelyeket a francia kezekben lévő járadékpapírok revalorizálásával kapcsolatban emeltek a kölcsöntárgyalásokat vezető Victor Antonescu és a kötetet közvetítő Dreyfuss-csoport ellen. Annakidején megírta az Uj Kelet, hogy ismeretlen személyiségek, akik tudomással bírtak a papírok revalorizálásáról, melótt még ezt hivatalosan is bejelentették volna.

potomáron összevástrolták az értéktelennek hitt járadékokat és sokszáz milliót hasznolták zsebre.

A nemzeti parasztpárt hivatalos lapja, a Dreptatea Madgearu párisi információi alapján éles kampányt vezetett a járadékok spekulátori ellen s ezek a vádalk visszhangra találtak a párisi Journal de Debats hasábján is. Victor Antonescu és Luis Dreyfus, akiket a nagy francia lap cikke elsősorban érintett, a Vitorulhoz intézett levelben igyekeznek megcáfolni az ellenük emelt vádakat. Jellemző azonban, hogy a kormánylap csak említést tesz ezekről a levelekről, anélkül, hogy tartalmukat szószertint leközölné s a bu-

Vörös, kipállott gyermektestnek Höfer gyermekhintőpor és krém kell

karesti sajtó elsősorban a Dreptatea és a Cuvantul folytatják tovább kampányukat Victor Antonescu és Dreyfuss ellen, akikről pontos magyarázatokat kérnek. A kölcsöntárgyalások stádiumát azonban különösen azzal a váratlan frontváltással lehet lemérni, amely a liberális sajtóban a nemzeti parasztpárttal szemben tapasztalható. Amíg ugyanis eddig úgy a Viitorul, mint a francianyelvű L'Independence Roumaine nap-nap után elshangu cikkben támadták a nemzeti parasztpártot, addig most a L'Independence a folytatolagosság politikájának szükségességéről cikkeznek és

nyíltan felhívja a nemzeti parasztpártot, hogy adja hozzájárulását a lej stabilizálásának műveletéhez.

A cikk mindenekelőtt is elismeri, hogy a nemzeti parasztpárt külpolitikai kérdésekben hazafias magatartást tanúsított a hozzájáruláshoz, hogy a nagy nemzeti problémákban az ország egységes álláspontot foglalhasson el. Majd így folytatja:

„A Maniu Gyula által vezetett ellenzék azonban nem követte ugyanezt a szempontot a napirenden lévő pénzügyi kérdésekben is. Ha csakugyan lemondott arról, hogy indirekt manőverekkel igyekezzen a kölcsön megkötését s a stabilizációt megakadályozni, ezzel szemben kértelmű politikát folytat e műveletek nemzeti jellegét illetően. Bizonyos, rosszul informált nemzetközi pénzügyi körök egyenesen kétségbe vonják azt, hogy egy esetleges nemzeti parasztpárti kormány elismerné-e a kölcsönt. Az amerikai Journal of Commerce legutóbbi számában cikket is közöl ezzel kapcsolatban, amelyben azt írja, hogy

a román kölcsönt komoly veszélyek fenyegetik, minthogy Maniu partja nem ismeri el annak érvényességét.

Igy folytatja L'Independence: „A nemzeti parasztpárt eltévedő propagandájának gyümölcsei tehát kezdenek már mutatkozni a külföldön. Elérkezett tehát a pillanat arra, hogy lemondjanak arról az ország hitelének s a nemzet érdekének annyira ártó akcióról. A nemzeti parasztpárt ellenzéknek még egy utolsó alkalma van arra, hogy hozzájáruljon Románia pénzügyi újjáépítéséhez és konszolidációjához és felhagyjon a mult tevélységeivel. Reméljük, hogy végül is a helyes belátás fog győzedelmeskedni.”

A bukaresti sajtó élénken kommentálja ezt a bizonyára nem érdektelen cikket. A lapok egyrészt megállapítják, hogy

a liberálisok kénytelenek szektárizmusukkal felhagyni és annak a pártnak segítykezést kérni, amely ellen a legfantasztikusabb kivégzési kampányt vezették.

Másrészt pedig megállapítják azt is, hogy a kormány az utóbbi napok sikerességének hatása alatt így próbálja meg a kölcsöntárgyalások esetleges frakkójának felelősségét a nemzeti parasztpártra hárítani.

Nansen Frithjof Kopenhágába érkezett a mentőexpedíciók irányítására

Nobile összefüggéstelen feleleteket ad. Eckener is északsarki expedícióra készül

Kopenhága, június 28. Frithjof Nansen, a világhírű sarkutazó, Leningrádból, ahol legközelebb megteendő sarki expedíciója ügyében folytatott tárgyalásokat, ma reggel ideérkezett, nyilván azzal a céllal, hogy részt vegyen a különböző mentőexpedíciók szervezésében és irányításában.

Kingsbaji jelentés szerint annak ellenére, hogy a Citta di Milano személyzetét állandóan faggatják arra vonatkozólag, hogy részleteket adjon Nobile szerencsétlenségének történetéből: Romagna kapitány, a hajó parancsnoka, igen szófukar válaszokat ad. Hír szerint az apatikusan viselkedő Nobiletől alig lehet valamit megtudni. Ez is amellet a hír mellett bizonyít, hogy Nobile nemcsak lábát törte, hanem lelkileg is teljesen megrendült a kiállott izgalmak következtében.

Amikor a Citta di Milano fedélzetén átvették Nobile tábornokot, mindenki megdöbben azon, hogy a tábornok külseje mennyire leromlott, haja mennyire megöszült, arca mennyire megsoványodott és szakálla mennyire megnőtt. A tábornok tekintete rendkívül bágyadt és révedező, szemei beestek s eleinte a feltett kérdésekre állandóan összefüggéstelen feleleteket adott. A tábornok járnem tudott, így hordágyon kellett a kórházba elszállítani.

Berlin, június 28. Eckener elhatározta, hogy 1929 tavaszán kormányzata alatt álló új Zeppelinel és tizmillió márkaköltséggel expedícióra indul az északi sarkra. Az expedíció céljaira eddig kilenemillió márkát gyűjt össze az Egyesült Államoktól, valamint Német-, Orosz- Angol- és Japán országoktól.

Lepadatu miniszter rosszhiszeműséggel vádolja Balan metropolita lapját

A kultuszminiszter cáfolja, hogy a megvont kongrua ügyében titokozó átiratot kapott volna a színódus

(Bucuresti-Bukarest, június 28. Az Uj Kelet tud.) A Szent Szinódusnak a gyulafehérvári eskütételre vonatkozó határozata körül megindult vita még mindig nagy hullámokat ver fel. Mint azt annak idején megírtuk, Balan erdélyi metropolita, aki a színódus emlékeztető-határozathozatalnál nem vett részt, egy későbbi gyűlésen éles szavakban kelt ki az ellen, hogy a színódus odaadta magát politikai eszközül Lepadatu kultuszminiszter bosszúvágyának. Balan metropolita rámutatott arra, hogy a színódus a határozatot Lepadatu kultuszminiszter átirata alapján, minden előzetes vizsgálat nélkül hozta a két megbüntetett pap ellen, akik közül az egyik Josif Blaga brassói esperes részt sem vett a gyulafehérvári gyűlésen, a másik megbüntetett pedig résztvett ugyan a gyűlésen, de az eskütételnél nem asszisztált.

Balan metropolita tiltakozása nyomán a bukaresti sajtó egyrésztben hatalmas kampány indult meg a színódus határozata ellen. A Curentul című lapban Nichifor Crainic kiváló publicista és volt kultuszminiszteri államtitkár rámutatott arra, hogy a színódusi határozatot Lucian romani püspök előterjesztésére szabálytalanul hozta meg, miután Pimen moldvai metropolita, mint a gyűlés elnöke, azonnal napirendre tűzte a kérdést és szavazást rendelt el felette. A C-

rentul-lal egyidejűleg a szebeni metropolita hivatalos lapja, Balan metropolita szócsove a Telegraful Român is állást foglalt a kérdésben, éles támadást intéve Lepadatu kultuszminiszter ellen. A lap közölte a kultuszminisztériumnak azt az átiratát, amely a két ártatlanul megbüntetett lelkész járandóságai kifizetésének felfüggesztését kérte. Az események hatása alatt bukaresti lapjelentések szerint a szent színódus revízió alá vette határozatát, átiratban kérte a kultuszminisztériumtól, hogy a lelkészek fizetése tovább is folyósítsák és vizsgálatot rendelt el annak megállapítására, hogy a megbüntetettek tényleg résztvettek-e az eskütételben.

Az újságikkal és a színódus átiratával kapcsolatosan Lepadatu miniszter ma délután nyilatkozott az Unicersul munkatársa előtt.

Lepadatu miniszter kijelentette, hogy a szebeni lap rosszhiszemű. Ahelyett, hogy közölte volna az erdélyi metropolitához intézett miniszteri átiratot, nyilvánosságra hozta a minisztérium számfeltéti igazgatásának egy a belső kezelésre vonatkozó közlését, amelyet az ügyosztály helyettes vezetője írt alá. A minisztériumok a minisztert képviselik kifelé s így nyilvánvaló a rosszhiszeműség. Hasonlóképpen kitalált dolog a színódusnak az az átirata, melyet a gyulafehérvári es-

künel résztvett lelkészek kongruának elmaradása miatt a miniszterhez intéztek. Lepadatu miniszter kijelentette továbbá, hogy nem kapott és véleménye szerint nem is kaphat hasonló tartalmú átiratot a színódustól. Epen a színódus kérte föl a minisztériumot, hogy indíton vizsgálatot az ügyben és derítse ki pártatlanul az igazságot. A nagyszzebeni lap cikkében foglalt támadással Lepadatu miniszter ezáltal nem kívánt foglalkozni s kijelentette, hogy el fog jönni az idő, amikor alkalma lesz rámutatni ezeknek az akcióknak indító okaira.

A pofon egységes cselekmény

Bécs, június 28. Egy osztrák büntető bíró a pofon lényegét újból definiálta. Eddig pofon alatt általában egy nem épen jószándékból eredő arcütlést értettek, amely jogilag tetleges becsületstérsétség kvalifikálandó, míg orvosi szempontból egy piros folt keletkezésének az oka, amely néha meg is dagad. Ezekhez a meghatározásokhoz most egy újabb járult, amely a »problémát« bizonytalmasabbá teszi és a következőképen hangzik: a pofon egy egységes cselekmény. Ezen felfedezésrel kapcsolatban az akábbi a tényállás:

Egy fiatalembernek egy ragyogó kis barátnője volt, aki a Wiener Revü-Theaterben mint táncos görll volt alkalmazva. Amint egy szép napon az ifjú hölgyecske kijelentette, hogy nemcsak az állását, hanem a barátját is változtatni óhajtja, a haragraült szerelmes ifjú előrántotta zsebkését és azzal a babaorcocska jobb oldalán, pont a száj jobb szögletében sebet ejtett. Ez a tényleges argumentum azt a természetes következményt hozta magával, hogy az imádott hölgy hosszabb ideig nem tudta betölteni fontos hivatását és emiatt vádat emelt a szerelmes ifjú ellen súlyos testi sértés miatt.

A bíróság előtt a vádlott fiatalember azzal védekezett, hogy ő a panaszos nőt csak egy pofonnal akarta illetni és a kés csak véletlenül volt akkor a kezében. A bíró ki az efféle véletlenségben, ucvlátszik, nem nagyon hisz, az ifjút 1 hónapi szigorú fogházbüntetésben részesítette s ítélete indoklásában kiemelte, hogy itt pofonról nem igen lehet szó, miután az arc két helyen súlyosan megsérült, míg a pofon egységes cselekményt jelképez. Ezenkívül a ragyogó görll barátja már kétízben volt hirtelen támadó indulatában elkövetett cselekményekért büntetve, amelyek alkalmával a kése mindig véletlenül volt a kezében.

Azok részére azonban, akik szabad óráikban annyi hivatásszerűen a nő lélek analizálásával foglalkoznak, hozzáfűzhetjük, hogy az ítélet kihirdetése után az ifjú hölgy kijelentette, hogy a dolgot meggondolta és a büntetés elhalasztását kéri, hogy időközben feleségül mehessen hozzá.

Elhalasztják a sajtótörvény életbe léptetését. A Cuvantul híradása szerint a kormány végleg letett arról a szárdékáról, hogy a sajtótörvény tervezetét ez évben a parlament elé terjeszse. A kormánynak, állapítja meg a Cuvantul sokkal fontosabb és sürgetőbb dolgai vannak, semhogy a sajtótörvényvel ideje lenne foglalkozni.

Megjelent egy új találmányú zsidó naptár, amely egyetlen lapra nyomtatva 152 évre (80 évre visszamenőleg és 72 évre előre) szól. E naptáron, amely magyarázattal van ellátva, mindenki könnyen eligazodhat és így egész életre el van látva pontos naptárral. Különösen nélkülözhetetlen rab biknak, dajenoknak, saktereknek és ügyvédeknek. Megrendelhető Farkas Mártonnál Cluj, Str. Marinescu 20. vagy az Uj Kelet könyvosztályánál Cluj, Str. Baron L. Pop 10.

Julius 10-én kezdi meg közölni az UJ KELET Max Brod világhírű regényét:

REUBENI

a zsidó fejedelme

A tényleges történelmi magból kiindulva, Max Brod egy középkori zsidó államalapítási terv hősi eposzát rajzolja meg megejtő, lebilincselő módon. Az utolsó évtizedek legművészebb, de egyben legérdekesítőbb legizgalmasabb zsidó regénye

A művészi fordítás dr. Hamburgné, Becsky Irén munkája

butor

vásárlás bizalom dolga

Ha jó butort akar venni, ne sajnálja az utat

Marosvásárhelyre (Tg.-Mures) és tekintse meg

Székely és Réti

Erdélyrészi Butorgyár Rt, hatalmas raktárait.

Bösendorfer, Stingl, Wirth, Hoffmann

zongora és pianinó

gyárak képviselője.

Hitelképes egyéneknek kedvező fizetési feltételek

Péntek, 1928

1

köny

a zs

if

Az Uj osztály kalmab páratla könyvo csajtja szülök de

Gyuri gr ténetek száma

Kiss Józ

Heine: A

Dániel

Zengő H

könyv

Kabbalis

Mivchar

ber da

A Talmu

hagyon

Enne

port

az e

lej h

Kabbalis

Zengő H

Gorelik:

Sch. Ale

mesek.

Graetz H

dése.

Dr. Mart

Erdélyi

Paneth:

földön

Palesztina

Mivchar

Szokolov

A 10 k

ár helye

(csakis a

portódi

Dániel k

Gyuri gr

Zengő H

Mivchar

A Talmu

Ez a cso

ár helye

(csakis a

előzetes

150

lejes

könyvajándék

a zsidó tanuló-
ifjúságnak

Az Uj Kelet könyv-
osztálya a vizsgák al-
kalmából az alábbi
páratlanul olcsó zsidó
könyvcsoportokat bo-
csájta a tanulóifjúság,
szülők és tanulók ren-
delkezésére:

I.

- Gyuri gróf: (Mesék és tör-
ténetek zsidó gyermekek
számára)
- Kiss József: Yokli (1. évf.)
- Heine: A bacharachí rabbi.
- Dániel könyve.
- Zengő hárfá (zsidó verses-
könyv).
- Kabbalisták és csodatevők.
- Mivchar Schiré Amenu (hé-
ber dalok).
- A Talmud könyvből. (A
hagyomány gyöngyei).

**Ennek a cso-
portnak az ára
az eddigi 310
lej helyett 160**

II.

- Kabbalisták és csodatevők.
- Zengő hárfá.
- Gorelik: Cion és a golusz.
- Sch. Alechem: Leégett ne-
mesek.
- Graetz Henrik élete és műkö-
dése.
- Dr. Marton: A zsidó nemzet
Erdélyben.
- Paneth: Utazásom a szent-
földön.
- Palesztina utimutató.
- Mivchar Schiré Amenu.
- Szokolov: Uj zsidó.

**A 10 könyv 213 lej bolti
ár helyett 90 lejbe kerül**
(csak az összeg és 10 lej
portódij előzetes beküldése
mellett).

III.

- Dániel könyve.
- Gyuri gróf.
- Zengő Hárfá.
- Mivchar Schiré Amenu.
- A Talmud könyve.

**Ez a csoport 185 lej bolti
ár helyett 90 lejbe kerül**
(csak az összeg és 10 lej
előzetes beküldése mellett).

— Péntek esti Istentisztelet. A Fer-
dinand király-uti Zsinagógában a f.
hó 29-ki péntek esti Istentisztelet 8
órákor kezdődik, mely alkalommal be-
mutatkozik Rábetz főkantor vezetésé-
vel az ujonnan szervezett énekkar. Az
Istentisztelet keretében dr. Eisler Má-
tyás főrabbi ur beszédet mond.

*Sirköavatás. Julius 1-én, vasárnap
d. e. féltíz órákor avatjuk fel a tordai-
uti ort. zsidó temetőben néhai Abra-
hám József szül. Halpern Jetty sirkö-
vét, mely alkalomból tisztelettel meg-
hívjuk rokonainkat, jóbarátainkat és is-
merőseinket. Abrahám József és csa-
ládja.

— Meghalt Sas Ede. Svengáli-arcára
még mindenki emlékszik Nagyváradon
ahol hosszu évtizedeken keresztül
szerkesztette lapját, a «Nagyvárad»-ot.
Író és költő volt, nem mély, nem ere-
teti, de színes, friss, eleven tollú. A
hercegferenci iskola egyik reprezentán-
sát látták benne, de mint ilyen, több
a Pekár Gyuláknál és Farkas Pálók-
nál, csupán ezeknél kevesebb volt a
szerepe. A háboru előtt vagyonos
ember hírében állott. Nagyvárad leg-
előkelőbb negyedében háza, lapja,
nyomdája volt. Lakása valóságos tár-
háza volt a legszebb képeknek és köny-
veknek: ez a gyöngye fizikumú ember
hatalatlan energiával tudott szerezni
harcolni, dolgozni. Általában nem sze-
rettek és személye körül sok herce-
hurca zallott le az egyes író-frakciók
részéről. Pedig haladó, modern szelle-
mü ember volt s ha anyagiakban nem
is bőkezű, annál bőkezűbb az elismer-
ésben. Eltársasági ráfogták, hogy an-
tiszemita, pedig nem volt az, sőt! A há-
boru utolsó évében Pestre költözött,
ahol mozivállalatok keretében helyre-
kedett el. Vagyona lassanként felmor-
zsolódott s ez annyira ekeserítette a
dolgos, szellemes író, hogy szívóját
kapott. Szívujába ölte meg tegnap ezt
az érdemes és értékes embert, viszony-
lag elég korán.

— A Somérok tornaiünnepélye. A
helybeli Somér Csapatok nagy torna-
ünnepélyt rendeznek vasárnap június
1-én az Ilzraelita Nőegylet napközi ott-
terében (Cz. V. utca 1. sz.). Ünne-
pélyen változatos tornamutatók, gya-
mulások, versenyek, kitűnő szórakoztató
játékok, konfetti és szerpentin csata-
gyermek szépségverseny, szabadszín-
pad és sok-sok más szórakoztató dol-
gok. Ahol a jó gyermek kitűnően fog-
nak mulatni. Az ünnepély kezdete d.
u. 5 órákor.

— Motorbicikli és autó karambolja
Déván. Déváról jelentik: Június 27-én
délután a csángóteleni országúton Se-
cerea Péter piskó órák motorbi-
ciklijével nekiment egy Temesvár 1573
jelzésű autónak, amely a nyílt uton
megállni volt kénytelen, mivel látta,
hogy Secerea az uttesten imbolyogva-
vezet. Secerea ugyan is csak néhány
lete vette gépét s még nem tudott tőké-
letes biztossággal vezetni. Az ütközés
következtében Secerea kőhát törté s
azonnal beszállították a megyei kózkor-
házba. A háta megett ülő csupán ki-
sebb sérüléseket szenvedett. Az autó
hűtője is eltört ugy, hogy a tulajdonos-
nak is mintegy 20.000 lej kára van. A
vizsgálatot bevezették.

— A Poale Cedek műsoros estje. A
„Poale Cedek” zsidó iparosok egyesülete
június hó 1-én, az Építőmunkás Otthon-
ban, Aggmenház alapjuk javára alábbi
programmal magas nívójú műsoros est-
et rendez. Megnyitóbeszédet tartja dr.
Fischer József, a Zs. N. Szövetség elnö-
ke, Izsák Laura zongora- Osváth Klári
tánc, Simon Tibor szavaltat, Hajnal
György ének, Sámuel Hermin hegedű,
Gersin Tera tánc, Somér szavlo kórus
szavaltat, Gityál Kálmán hegedű, Lövy
Leopold ének, Adler Ernő cselló, Ro-
senblatt Rózi ének- s végül Rábetz Ben-
jamin főkantor ének-számai biztosítják
az est sikerét. Az énekszámokhoz a zong-
gorakíséretet Róth Piri és Izsák Laura
adják. Konferánsz dr. Knöpfler Bernát.
Jegyek kaphatók a pénztárnál 20, 30 és
50 lejért.

— Mussolini az olasz légitolta gyakor-
latán. Görzsből jelentik: Mussolini, a
fasista kormány több méltóságával
együtt repülőgépen Görzbe érkezett, a-
hol végignézte az olasz légitolta har-
széri gyakorlatait. A gyakorlatok kitű-
nően sikerültek. A duce magas rendje-
let adott a légi haderők parancsnokai-
nak.

— Álarcos banditák agyonlőtték
Murphy chicagói munkásvezért. Chi-
cagóból jelentik: Murphy munkásve-
zér lakásába álarcos banditák hatoltak
be. Gépfegyverrel lelőtték a szociá-
listát, aki nagy népszerűségnek örven-
dett a chicagói munkástömegek előtt.
Feltörték Murphy iróasztalát, maguk-
hoz vették a levelezését, azután a
ház előtt várakozó autón elmenekültek.
Az álarcos banditák a munkásvezér la-
kásán nyugodtan végezték el a házkur-
tatást. Ugy látszik tudták, hogy a
rendőrség nem meri megköközdtetni
azt, hogy beavatkozon a munkájukba.

— Kehrling a világbajnokságról fo-
lyó wimbledoni teniszevnyen le-
győzte Lawrence-t. Londonból jelentik:
A wimbledoni teniszevnyen, ame-
lyen az idei világbajnokságok fognak el-
dőlni, a második fordulóban Kehrling
Béla, a kitűnő formában lévő magyar
bajnok erős játék után szép győzel-
met aratott Lawrence ellen.

— Európába is bevonult az egyenlítő
öv borzalmas betegsége, a lepra. Páris-
ból jelentik: Franciaországban az utóbbi
időben sűrűn előfordult az egyenlítői
öv borzalmas betegsége, a lepra. A fran-
cia orvosi akadémia ezért elhatározta,
hogy a lepra tünetet körlevélben közli
az orvosokkal, akik közül, mint kide-
nyült nagyon sokan nem ismerik ennek
a szörnyű betegségnek kórtüneteit, a
mely Európában csak nagyon ritkán for-
dult elő.

— Machziké-hadász konferencia.
Hét megye zsidóságának Machziké-
hadász egyesületei jól sikerült konfe-
renciát tartottak a közelmult napokban
Marosújváron. A konferencián mint-
egy száz delegátus jelent meg, kiket
Meizels József főrabbi meglepő szavak-
kal üdvözölt, egyben megköszönte,
hogy a Machziké-hadász egyesületek
szövetsége első nagyobb konferenciá-
val az ő hitközségét tisztelte meg. A
konferencia, melyen Wezel Albert ter-
dai főrabbi elnökölt, az előre megál-
lított program szerint folyt le. Adler
József segésvári főrabbi a Machziké-
hadász egyesületek szervezeti szabá-
lyait ismertette, melyek a konfe-
rencia némi módosítással el is fogadott.
Ezután az egyes referátumokra került
a sor. Szófer Manó marosvásárhelyi
főrabbi a gyermeknevelésről, Sperber
Dávid brassói főrabbi a kaszusról és
sabatőről, Meizels József marosú-
vári főrabbi a din-tóra jelentőségéről,
Kohn Gerson erdőszentgyörgyi fő-
rabbi a tefillin s mezuzá-ügyről. Krausz
József dicsőszentmártoni rabbi a Mach-
ziké-hadász propagandáról és Krausz
Lipót Blai főrabbi a segélyakciókról
tartottak előadást. Délben 80 teritékes
társaság volt, melyet a szün-ünnep-
ély előzött meg. Megkapó kép volt,
mint rabbik és nem rabbi talmudtudó-
sok a Talmud foliansai stb. halolva
fenhanger fejezték be a nekik juttatott
Traktatust és a sok eltérő szöveg a
talmudisták hagyományos melódiájá-
ban eggyé olvadt. Szellemes halachi-

A tőke hatalom!

Egyetlenegy sors-
jeggyel nyerhet 60

18.000.000 Lej

A jutalom **12.000.000** Lej
Főnyeremény **6.000.000** Lej

A sorsjegyek ára:
Egész 800, fél 400, negyed 200 Lej
Fizetendő a sorsjegy vétele után!
Következő húzás július 12-én. Irtón még
ma egy levelezőlapot vagy levelet a

Fritz Dörge
banknak Wient A Kärntnerstr. 43

kus vitákban természetesen nem volt
hiány. Végül a Machziké-hadász egyle-
tek vezetőségét választották meg. El-
nökök újból a tordai és vásárhelyi fő-
rabbiak lettek. A konferencia az ort.
központi iroda elnökét, Ulmann Sa-
lamon főrabbit táviratilag üdvözölte.

— Pozsonyban a nyílt uccán mezite-
lenre vetkőzött egy megtébolvodott
koldus. Pozsonyból jelentik: Kiber Já-
nos rendőr észrevette, hogy egy öreg
koldus illetlenül viselkedik az egyik
forgalmas ucca közepén. A rendőr oda-
ment a koldushoz akit elő akart állítani
A koldus erre artikulálta magát orditozni
kezdett, letépte magáról rongyait, ugy-
hogyan pillanatok alatt anyaszült mezt-
telenül ugrált a nyílt uccán. Nem volt
rajta semmi ruha, csak a botját tar-
totta kezében, amellyel a rendőrt ha-
talmasan fejbevágtá. A környéken la-
kó nép bámulva nézte, amikor a rend-
őr megfékezte a megtébolvodott kol-
dust és összekötve a kezét, a teljesen
meztelen embert a fél várospon kereszt-
ül bekísérte a rendőrségre.

— Egy német lap a közép-európai
gazdasági csoportosításról. Berlinből
jelentik: A Berliner Börsenzeitung máj
számában azt írja, hogy a cseh román
sajtó kerekén és egyhangulag vissza-
utasítja az olyan gazdasági csoportosul-
ásokat, amelyben a németek is benne
volnának. A lap szerint a kisantant
értekezlet beigazolta, hogy a Bukarest
ben egybegyűlt államférfiak semmit
sem tanultak és semmit sem felejtettek.

— Courtney pilóta elindult az Azori
szigetek felé. Lisszabomból jelentik:
Courtney pilóta ma reggel nyolc óra-
kor megtartotta startját, hogy az Azori
szigetekre induljon. A start jólsikerült
Courtney rövidesen a levegőbe emel-
kedett és kedvező légköri viszonyok
között vágott neki a tengernek repü-
lőgéppel.

**Amateurok,
fény-
képészek!**

Fényképeszeti ckkiket a legolcsóbban

BERNAT

papíráruházna, Plat: U. utca 29. sz. alatt

szerezhetik be.

FAGYAPOT

az elismert legjobb csomagolóanyag
24 minőségben, legolcsóbb áron szállítja AMIGO TESTVÉREK és TÁRSA
speciális fagyapotgyára Lugoj, Str. Unirii 10.

Clujon Calea Victoriei 61. szám alatt
bizonyos körökben tart gyarunk képviselői:

Feuerstein Kálmán jakereskedő

További lepakator: Arad, Braila, Bukarest, Craiova, Galati, Nagyvárad, Nagy-
szeben, Ploesti és Timisoara.

Közgazdaság

A megerősödött francia tőke vissza akarja szerezni romániai és jugoszláviai piacait A frankstabilizáció várható hatásai a nemzetközi pénzgazdaságban

Páris, június 28. Most, hogy a francia frank törvényes stabilizációja megtörtént, érdekes lesz ennek az eseménynek a hatását megvizsgálni a nemzetközi pénzügyben. Londonban nagyon jó visszhangot teremtett a frankstabilizáció. Az angol ipar éveken át megéreztette a francia dumpingot és végeredményben az 1928 évi szesztrájkot is a francia és német konkurenciának tulajdonítják. Erthető tehát, hogy Angliában a frankstabilizációt olyan fontos nemzetközi gazdasági eseménynek tekintik, amelyet csak az 1923 évi márkastabilizáció, két évvel később pedig a font kúzsusának törvényesítése volt.

Majdnem két éve, hogy Caillaux akkori pénzügyminiszter frankmentő akciója meghiusult. Mint emlékeztetés, Caillaux programja az volt, hogy három etapban fogja szanálni a francia valutát és pedig először volnáz az infláció leéptése és a stabilizáció előkészítése, azután a tényleges, majd a törvényes stabilizáció következne. Poincaré egészen más alapon készítette elő a frank stabilizációját. Az 1926 augusztus hetedikéi felhatalmazási törvény alapján a Banque de France megegyeztetve felemelte a bankjegykontingens plafonját 58 milliárd 500 millió frankra és ezzel be is fejeződött az inflációs periódus, mert a stabilizációs törvény a valuta percentuális aranyfedezetét veszi alapul a bankjegyforgalom kontingentálása helyett.

1926 végén megkezdődött a francia tőkék repatriálása a külföldi piacokról és

ennek köszönhető Franciaország, hogy minden idegen segítség nélkül vagyis a nélkül, hogy szokás szerint a külföldi jegybankok támogatását igénybe kellett volna vennie, meg tudta csinálni a frankstabilizációt. A francia pénzügy és gazdasági életnek ilyen uton történt megerősödése tette lehetővé, hogy a frank érfedezetét 35 százalékban állapítsák meg és 3 milliárd frank összegű új ezüstpénzt hozzanak forgalomba. A frank új aranyegység alapjára lett helyezve, amely a régi franktól, a belgától és a lírától lényegesen különbözik. Ezzel az egykori latin éremunió véglegesen megszűnt, mert Belgium, Olaszország és Görögország után Franciaország is feladta a régi aranybázist, amely má már egyedül Svájcban van meg.

A francia valutareform élénk kihatalással lesz a nemzetközi pénzgazdaságra is. Franciaország a háború előtt a világ bankárjaként számított, ezt a szerepét azonban az utolsó tíz év alatt kénytelen volt a két angolszász ország: Amerika és Anglia, továbbá Hollandia és Svájc javára átengedni. Most a stabilizáció után bizonyosra vehető, hogy a párisi fináncióke új reneszánsza következik. Már az utolsó félszázadban észrevehető volt ez a tendencia abban, hogy Franciaország érdekeltseget vállalt a román és jugoszláv valuta konszolidálásában és így nagyon valószínű, hogy részt fog venni ennek a két államnak a finanszírozásában is, amelyek már a háború előtt az ő üzletfelei voltak.

A királyi ház tagjainak arcképét nem szabad kereskedelmi emblémának használni. A kereskedelemügyi miniszterium körrendeletben hívta fel a kamarák figyelmét arra, hogy egyes kereskedelmi és iparvállalatok előszeretettel használják fel kereskedelmi cím kéken a királyi család és a régens-tanács tagjainak arcképét. A minisztérium utasította a kamarákat, hogy a jövőben akadályozzák meg ezt, azokat a vállalatokat pedig, amelyek ilyen emblémákat használnak, szólítsák fel, hogy cseréljék ki azokat.

Megszigorítják a külföldi állampolgárok iparüzési jogát. A munkaügyi minisztérium a napokban körrendeletet adott ki, amelyben a bevándorlási törvény rendelkezéseinek pontos betartására hívja fel az érdekelteket a körrendelet megkapták

a kereskedelmi kamarák is, azzal a figyelemre, hogy a jövőben ne állítsanak ki külföldi állampolgárok részére véleményező bizonylatot foglalkozásuk itteni folytatása érdekében, amíg a kérvényező be nem mutatja a munkaügyi minisztérium által kiadott arra vonatkozó okmányokat, hogy joguk van Romániában ipart, vagy kereskedést űzni. Következésképpen a különböző hatóságok által kiállított tartózkodási engedélyek, amelyek a foglalkozás továbbítására vonatkozó joggal» formulát tartalmaznak, nem elégségesek arra, hogy a kamarák véleményező bizonylatot kiállítsanak. Az említett tartózkodási engedélyeket ugyanis általánosságban csak külföldi fizetést alkalmazottak és bérmunkások részére adják ki, rövid terminusra. A rendelet további részében közli, hogy

Huszezer lejes életbiztosítást ad az Uj Kelet minden előfizetőjének

Az Uj Kelet ingyenes biztosítási akciója szokatlanul nagy visszhangot keltett előfizetőink és olvasóink körében. Minthogy kiadóhivatalunkhoz naponta érkeznek kérdések ingyenes biztosítási akciónk részleteire vonatkozólag, itt újból közöljük az akció feltételeit. Kívánságára minden előfizetőnk, valamint azokat, akik újjal lépnek be előfizetőink sorába, a Fonciera Általános Biztosító Rt.-nál, Románia egyik legjobb bonitású biztosító intézeténél a sorsolási népbiztosítási osztályánál 20ezer lej erejű biztosítást és pedig úgy, hogy 220 illetve 310 lej ajándékban részesül.

Ha már előfizetője az Uj Keletnek és beküldi az egynegyedévi előfizetést előre úgy az Uj Kelet fizeti ki a biztosítási kötvényilletéket, valamint az első és hatodik hónapban esedékes részleteket. Annak a régi előfizetőnknek, aki egyszerre egy félévi előfizetési díjat küld be, kifizetjük kötvényilletékét, valamint első, hatodik és kilencedik hónapban esedékes díját, vagyis a kötvényilletékek kívül három hónapon keresztül az Uj Kelet vállalja a biztosítási díjtételek befizetését.

Aki még nem előfizetője az Uj Keletnek, annak nem szabad elmulasztani a most kínálkozó alkalmat és már azonnal be kell lépjen előfizetőink sorába, mert ezzel nemcsak a legjobb erdélyi lapot szerzi meg magának, de köteletségét teljesíti családjával szemben és szerencsés esetben már néhány havi díjfizetés után is, ha a kötvényt kisorsolják, megkapja a teljes biztosított összeget.

Annál könnyebben megkötheti mindenki ezt a biztosítást, mert új előfizetőinknek is megadjuk ezt a páratlan kedvezményt. Ha az új előfizető az egy negyedévi előfizetési díjat beküldi, úgy

neki is kifizetjük kötvényilletékét, valamint az első és a hatodik hónapra esedékes díj összegét. Tehát háromszázhusz lej előfizetési díjból kétszázhusz lej a Fonciera Biztosító Társaságnak fizetünk be előfizetőnk javára és így mindössze száz lejbe kerül az Uj Kelet negyedévi előfizetése.

Az új előfizető azonban egy félévi előfizetést küld be, annak még nagyobb kedvezményt adunk, mert a kötvényilletékek kívül kifizetjük helyette az első, hatodik és kilencedik hónapokra eső díjrészleteket, vagyis összesen háromszázöt lejt és így az Uj Keletet az első negyedévben mindössze tíz lejért kapja. Senkinek sem szabad tehát elmulasztania ezt az alkalmat.

Még ma vágja ki alábbi szelvényünket, küldje be negyedévi vagy félévi előfizetési díját és nemcsak a lapot kapja meg napról napra, de teljesen ingyen, rögtön kézhez veszi kötvényét is, melyben a kötvényilleték és az első hónap díjanyagtáza van.

Ha a negyed, illetve félévi előfizetési díjat küldte be, a harmadik és hatodik hónapokban, illetve a kilencedikben nem kell pénzt küldjön a biztosító társaságnak, mert ezekben a hónapokban az Uj Kelet fizeti be őt helyett a díjat és automatikusan, minden fizetés nélkül kapja meg a szaldórozott nyugtát róla.

Fizessen elő tehát még ma a s meléltelt szelvényvel jelentse be igényét az ajándékra.

Itt közöljük a szelvényt, melyet azoknak, akik a biztosítási kedvezményt igénybe akarják venni, be kell küldeniük és annak alapján a Foncierával felvettük az ajánlatot, melynek fent körülírt kötelezettségei beenünket terhelnek.

Fonciera Általános Biztosító

sorsolási népbiztosítási szabályzata szerint, az Uj Kelet felhívása alapján biztosítani kívánom magamat huszezer lejre

Kelt 1928

Név

Foglalkozás

Lakhely

Pontos cím

Olvasható írást kérünk és pontos címet.

minden külföldi állampolgárnak ezáltal az iparigazolvány elnyerésére vonatkozó kérvényét az illetékes munkaügyi felügyelőséghez kell benyújtania. A kérvényben fel kell tüntetni hogy a kérvényező milyen mesterséget kíván folytatni, hol akar letelepedni, csatlakoznia kell hozzá az utlevélét a szigorúan tartózkodási engedélyét és azt az igazolványát, amelyben fel van tüntetve a tartózkodás ideje. Azok a külföldi állampolgárok, akik román állampolgár-

néket vettek feleségül, ezt külön tüntessék fel, amit javukra tekintetbe fogunk venni.

Megszűnt a petróleumháború a világ két legnagyobb vállalata között. A londoni Daily News biztos forrásból származó értesülése szerint a Standard Oil of Newyork és a Burma Oil petróleumtársaságok közötti háborúság végetért. A jövő héten meg is jelenik az erre vonatkozó kommuniké, amelyben a Standard Oil kötelezi magát, hogy rekompenzálni fogja az oroszországi petróleumtermelés volt koncesszióárúsait minden petróleumvásárlásért, amelyet ezentúl Oroszországban eszközölni fog. Eszerint tehát a Royal Dutch-társaság tekintélyes kártérítési összeget fog kapni. Az 1927 szeptembere óta tartó harc befejezésétől a nemzetközi petróleumpiac depressziójának megszűnését várják.

TÖZSDE

A piac kissé szilárd, élénk kereslettel

DEVIZÁK	Kölcsvár	Zürich		Páris	Bukarest	Budapest	Bécs	Prága	Newyork
		Nyitás	Zárlat						
Zürich	3160-3165	—	—	49050	2162	11055	13680	60070	1929
Newyork	16350-164	51865	51880	2542	16380	57350	7090	3375	—
London	799-800	2529	252950	12402	799	279650	346075	164.5	48766
Páris	645-648	2039	2039	—	45	225150	278850	1328150	39337
Milano	862-865	2726	2727	13350	862	301550	3730	17745	52662
Prága	486-487	153675	153750	—	486	16990	2103	—	29637
Budapest	2860-2865	9046	904850	—	2860	—	12375	58840	—
Belgrád	—	913	91312	—	292	10950	1249	9939	176
Bukarest	—	317	318	1550	—	351	43425	2070	61
Varó	—	5815	5815	—	1875	642750	760	3784750	—
Bécs	2310-2315	730250	7307	—	2310	80770	—	472750	—
Berlin	3920-3925	1239250	1239	—	3920	4370750	18970	80650	—

Száz lei árfolyama: Zürich (uto) —, Páris 1550, Budapest 351, Bécs 43425, Prága 20675.

Tennisnadrág - Lei 640
I-a drill - Lei 3400
Trench-Coat - Lei 3400

Neumann M. Gluj
férfi- és fiuruha-áruháza Piața Unirii 14.

Péntek, 1928
KMSC—C
barátságos je
között a CFI
együttesének
nyilvános sz
binált csapat
Bizonytalan
mérkőzés szí
tünk a Közp
nek értelmé
penyben let
bajnokságot
A Romania
megfellebbez
tézkesesei
molyságot n
ság. Az or
következő es
Bukarest:
Bukarest.
Temesvár:
(Kinizsi).
Csernovitz
Polonia.
Váradon
vanche jelle
NAC újból
van az NSC
versenye, va
július 15—1
kalmából kö
résztevői a
KMSC, Töre
Gherla. K
sárnap a m
játsszik a Sp
ban arra, ho
is szabad
teljes I-ső c
tetni a Spar
Jó vidék.
Dejen vend
ellen. A mér
vezette, ak
itélkezett és
csapatot áll
szurd ítélete
a KAC ellen
megszólítass
aki a 11-est
vetkezmenye
beteglistán
Kajja valós
kell, hogy i
sonló esetek
dulnak elő
a vendégcsa
Haggibbo
rékpárszako
között értek
külön termé
fontosabb tá
országuti
való részve
Cgyanakkor
az uszók is
Lupu-kup
—Romania
mek fogják
velő publi
mérkőzése
dettel, a K
lesz 30 leje
Az MSE—
bizonytalan.

SPORT

KMSC-CFR. Ma délután 5 órakor barátságos jellegű mérkőzés a két csapat között a CFR pályán. A CFR kitűnő együttesének ez lesz a letiltás óta első nyilvános szereplése. Előzőleg a kombinált csapatok játszanak.

Bizonytalanná vált a Jiu-Romania mérkőzés színhelye. Mint utóbb értesültünk a Központtól távirat érkezett, melynek értelmében nem Clujon, hanem Lupenyben lenne lejátszandó az országos bajnokságot való középdöntő mérkőzés. A Romania ezen határozatot táviratilag megfellebbezte. A Központ abszurd intézkedése következtében minden komolyságot nélkülöz az országos bajnokság. Az országos bajnokságot még a következő csapatok játszanak selejtezőt:

Bukarest: Coltea, Brasov—Olimpia, Bukarest.
 Temesvár: Soimii, Sibiu—Banatul (Kinizsi).
 Csernovitz: Mihai Viteazul, Kiselev—Polonia.

Váradon a tervezett KMSC-NAC revanche jellegű barátságos mérkőzést a NAC újból lemondta, mivel ugyanakkor van az NSC országos Félix-furdői uszóversenye, valamint löverseny is. A NAG július 15-16-án 20 éves jubileuma alkalmából körmérkőzést rendez, melynek résztvevői a rendező egyleten kívül a KMSC, Török és Nagyszalontai SC.

Gherla. KMSC komb.—Sparta. Vasárnap a munkások kombinált csapata játszik a Sparta ellen. Tekintettel azonban arra, hogy a munkások I-ső csapata is szabad, valószínűnek látszik, hogy teljes I-ső csapatukat fogják szerepeltetni a Sparta ellen.

Jó vidék. Az elmúlt vasárnap a KAC Dejen vendégszerepelt a CFR együttese ellen. A mérkőzést valami Ibi nevű egyen vezette, aki a leglehetősebb módon ítélkezett és bíraskodás közben a hazai csapatot állandóan biztatta. Egyik abszurd jeltéte volt, amikor 11-est diktált a KAC ellen és közben „te rudog Sanyi” megszólítással kijelölte azt a játékos, aki a 11-est rugja. Ezen bíraskodás következménye, hogy a KAC 3 játékos a beteglistán van, sőt válogatott hátvédje Kujja valószínűleg szanatóriumi kezelést kell, hogy igénybe vegyen. Ilyen és hasonló esetek vidéken számtalanszor fordulnak elő és az még egy jobb eset, ha a vendégcsapatot nem verik meg.

Haggibbor közleményei: A klub kéreklárszakosztálya ma délután 2-3 óra között értekezletet tart a City-kávéház külön termében. Az értekezlet egyik legfontosabb tárgya a július 1-i 50 km-es országúti kerületi bajnoki versenyen való részvétel és a leigazolások ügye. Gyakorlatok vehetik át igazoló lapjaikat az uszók is.

Lupu-kupa. KAC—Haggibbor, MSE—Romania közötti Lupu-kupa küzdelmek fogják szórakoztatni a tenniszkedvelő publikumot. A KAC—Haggibbor mérkőzése július 1-én reggel 8 órai kezdettel, a KKE Calea Victoriei pályán lesz 30 lejes belépődíj mellett megtartva. Az MSE—Romania mérkőzés színhelye bizonytalan.

4

olcsó ifjúsági könyv

- Tábori Piroska: A szamosparti gyilkosság 40—
- Jókai Mór: A laotungi emberkék 25—
- Kosáryné Réz Lola: A boszorkányvár 25—
- Az elvarázsolt kastély 40—

KÖNYV UJDONSÁGOK

SZASZANOV
Végzetes évek

az európai katasztrófa a cári Oroszország háborús külügyminiszterének beállításában. Paleologue nagyszerű naplójának szerkesztője

Ára 408 lei.

Kolumbusz Kristof
igaz kalandja

Írta: MARIUS ANDRE.

Ára 198 lei.

Mau'ice Paleologue

II. Sándor cár tragikus regénye.

Ára 128 lei.

Lucien Murat
hercegné

Nagy Katalin cárnő szerelmi élete.

(A híres cárnő első öszinte, leplezetlen életrajza.)

Ára 128 lei.

TOLSZTOJ

legnagyobb szerető regénye

Karenina Anna

Ujra kapható. — A kötetes 1060 lapos regény ára 384 lei.

Ujra kapható ERDŐS RENÉE könyve

A nagy sikoly

(A népszerű hűnő legkeresettebb könyve.) Az első és második kötet ára összesen 340 lei.

Marian Harry
Kleopatra szerelmi élete

Egyiptom hírneves királynőjének aki egymásután hódította meg a római birodalom fejeit, első magyar nyelvű életrajza. Ára 136 lei.

Mauriac

A méregkeverő

a lélek poétájának, első magyar nyelvű könyve. A ma regényei sorozat. Ára izléses vászonkötésben 231 lei.

Lehetetlen szabadulni **Wallace** izgató regényének varázsától. Olvassa el

A Poliantha titka

című regényét és ön is megerősíti ezt. Ára 136 lei.

A titokzatos banda

Ára 190 lei.

Zola

A pénz

Ára 289 lei.

SHAW

Ember és felsőbbrendű ember.

(Uj kiadás.) Ára 170 lei.

Ludwigh Wolf

A játékos

Ára 204 lei.

APRÓHIRDETÉSEK

Egyszeri közlésnél egy szó 5 lej, vastagabb betűvel 10 lej. Legkisebb apróhirdetés 5 lej. Álláskeresőknek 30 százalék kedvezmény. Apróhirdetések díja előre fizetendő. Jelleg levelet csak úgy továbbítunk, ha portó bélyeg mellékelve van. Eljegyzési hírek díja 250 lej, előfizetőknek 150 lej.

Fűszerkereskedő segéd, sok évi gyakorlattal, állást keres a „omaira. Könyvelésben is járatos. — Cím a kiadóban. 6.7

Ritka alkalom! Külső munkálatokra (mellékkeresetűl) alkalmazunk néhány megbízható munkatérőt, kiknek 5000 lei havi fixumon kívül magas jutalékok is adunk. Komoly urak jelentkezzenek szeméyesen az ANCORA általános román biztosító Társaságnál Cluj, Strada Universitatii No 3, IJ. em. 9-11 óráig.

Garzel
 fiararie - vasúzet
CLUJ
 (Kolozsvár) P. M. Viteazul 13. szám.
 Telefon 10-43

Különbejratu
 szép burrozott szoba kiadó, Calva Victoriei 54., Borednekél.

Francia levelezést vállalkozok délelőtti órákban: — Ajánlatokat „Di Iome” jellegére a kiadó tovább t.

Külföldi gépsziját olcsó árban kaphat „Transylvania” bőrléteben, Piața Mihai Viteazul (Széchenyi-ér) No 36. **Telefon 3-87.**

Egy zakképzett nő- és férfi kalapos állást keres szombat megtartásával. Vízkeres is elmenne. Ka z, Str. Dubalarilor 12.

Eladó egy kiváló hangu mesőörhezőt. Cím a kiadóban.

Die Platten des weltberühmten new-Yorker Cantors

Jossele Rosenblatt billigt zu haben bei der Jüd. Buchhandlung

Safruth Cluj, P. M. Vite zul No. 39. — Eine riesige Auswahl speziell in jüdische Gramofonplatten j der Art. Bestellungen werden prompt effektiert.

Zsidóleány teljes eljárást kaphat. Megkéréséket „2000” jellegre a kiadóban.

בעקאנטמאכונג!

לוח לשנת תרפ"ט אין זעהר שאדנער אויסגעהרגענע איין ענין ערשיינען. פערנע איז ערשיינען אין לוח פון 152 יארע. 70 פערזאנלעך אונד 82 קאממענעריאדערע זעהר אינטערעסאנט אויסגערעכענט מיט איין שליססעל וועלכער ערקלארט אונד בעדערט גאנץ גענוי דיא אויסרעכענונג. זינע הייפט-בעציעדונגסוועללע דיא לוחות: Uj Kelet könyvosztálya, Cluj Str. B.L. Pop 10

אדער בייא:
 Farkas Márton, Cluj Str. Marinescu No. 26.
 מוכרי ספרים בעקאנטען 10% רחמט!

ZABO IMRE
 történeli regénye

AZ UTOLSÓ MÁGYICA

könyvalakban
 is megjelenik. — A számított példány
 ára 120 lei.

Megrendelhető az Uj Kelet könyvosztályában, Cluj, Str. Baroa L. Pop No. 10.

JAKAB KOVÁCS

Irta: David Pinsky

— Szimü négy felvonásban

Fordította: Szabó Imre

Szimche: Mit kiabálsz? Kire ordítasz? Kiabálj, ha majd a fogad huzzák! Hogy lehet egy anyára kiabálni?

Marjase: (Jakab felé) Majd pont tőled fogom megkérdezni, hogy mit beszéljék!

Rebeka: Nézzenek ide...

Marjase: Keresel lakót, Tamara, akkor miért nem...

Tamara: Hiszen beszéltem Chajez Peszével. De nem hozott lakót. Mit csináljak!

Marjase: Nem hozott lakót, helyes. Az is helyes, hogy megválasztod a lakóidat. Félsz és igazad van. Nagyon jó, ha az ember óvatos.

Rebeka: Szégyen, gyalázat! Talán attól félték, hogy elcsábítom Jakabot.

Jakab: Nem akarom, hogy rólam beszéljenek és kész! Hogyan beszélnek én rólam, mi vagyok én?!

Rebeka: És én, mi vagyok én?!

Jakab: Mondd Tamara, van valami panaszkod ellened? Mi kifogásod van ellenem? Mit akartok?

Tamara: Nem kell úgy kiabálnod, nem kell izgulnod. Jól tudod, milyen véleménnyel vagyok felőled! Itt van anyánk, mondja meg, mit beszéltem rólad. De ő nem akarja elfeleltetni a régi bűnököt.

Jakab: Akkor nincs mit beszélni és nincs mitől félni. Kovártélvazza be magát akárki, mit bánom én. Miattam jöhet maga az ördög is!

Tamara: Rendben van. (Rebeka felé) Jöjjön nézze meg a szobát.

Jakab: (zavartan) De ha nem akarsz ha félsz... Mit tudom én? Akkor nem kell kiadnunk a szobát.

Tamara: Én nem félek senkitől. Csak te légy biztos a dolgokban, ne hogy hogy félned kelljen saját magadtól.

Szimche: (az asztalra üt) Én pedig azt mondom, ne adjátok ki a szobát!

Marjase: Nem a csábító férfitől, hanem a csábító asszonytól kell félned!

Rebeka: Azt hiszitek, mindent végig haligatok és egy szót sem fogok szólni, nevé?

Tamara: Ugyan, hagyiátok már a beszédet. Jöjjön nézze meg a szobát. (Odaviszi az ajtóhoz).

Rebeka: Mi vagyok én. Aféle nőszemély vagyok? Miért beszélnek rólam.

Tamara: (Magával viszi és bezárja az ajtót).

Szimche: (Felugrik) Most ki akariák adni neki a szobát. Ha kiadják, én mondom, többé ide be nem teszem a lábam. Mert tudom, hogy mi jön azután. Nem értem, mi szükségük van erre a személyre. Milyen csunya dolog egvedül élni asszonyoknak, akinek élő férje van! Egy idő óta nem lehetett semmit sem hallani róla és most megint mindenki róla beszél. Én nem teszem be ide a lábamat!... Pfiuj, pfiuj...

Marjase: Talán nincs igazad.

Jakab: Nahát, éppen azért, mert olyan nagyon félték, nagyon jó, hogy itt lakik. Nem bírom már ezt a folytonos őrzést ezt az örökös drukkólást. Folyton az epém robban. Igazán szeretném, mikor lesz már vége. Jó, hát valamikor igenis... igenis... komisz kicsapongó ember voltam. De vajon, na is az vagyok?... Mit akarnak maguk tőlem! Borzasztó gondolok is arra, hogy az embernek éppen a szülei legyenek az ellenségei. Mindenki elfelejtette a bűneimet, csak ti nem akartok felelni. Kibírhatatlan, amikor az emberek saját szülei viselkednek így!

Marjase: Saját szülei! Hát nem vettem észre, hogy eleinte te magad sem akartad, hogy ez az asszony idejőjön. Mit álmokoskodsz?

Jakab: És ha nem akartam, vagy ha akartam. Csak nekem kell félnem

saját magamtól, csak nekem! Ti biztosak vagytok a dolgaitok felől. Én mondom, nem kell senkinek sem félni énniattam. És többet ne halljam meg tőletek sem ezeket a folytonos szemrehányásokat. Miattam lakjon a szobában maga a csábító rossz szellem, maga az ördög!

Szimche: Ezek csak szavak, szép szavak. Én mindent tudok. Én öreg ember vagyok. De amnyi bizonyos, én a lábam ide nem teszem be többé!

Jakab: Akkor nem teszed be, akkor nem jössz ide... majd csak megjavulsz, nem tesz semmit...

Szimche: Jó jó, nagyon szép dolog... Azt mondja, ne jöjtek! Ezt mondja az apjának... hiszen lenne csak itt az ostrom, megmutatnám neked... Majd meglátod... várjál csak te pogány. Én többet nem teszem be ide a lábam! (Ki megy, magután besapja az ajtót).

Jakab: Ezért igazán nem volt érdemes úgy feldühödni. Minden jóra fog fordulni.

Marjase: Minden jóra fog fordulni! Igen, szeretném előlenni magadtól a szüleidet... csak folytatd és menj tovább ezen az utadon. Csak annyit mondok neked, ha folytatni fogod régi életmódodat és Tamara itt fog ülni és sirni fog... én mondom neked, jaj lesz akkor... az átoknak fogantja lesz!

Jakab: Hallgass már! Nem akarok többet hallani róla! Hagyj nekem békét. Megőrülök ezektől a beszédektől!

Tamara: (besiet) Miért kiabálsz? Mi van itt? Hol van apósom?

Marjase: Kiabál! Most kiabál, nem amikor a fogja fájt! Nem bírja el az igaz szót!

Tamara: Elment már az após? Ő vágta úgy be az ajtót?

Marjase: Ő, persze, hogy ő. És azt mondom, többet ide nem teszi be a lábát!

Tamara: Jaj nekem! Borzasztó!

Marjase: Azt hiszed, nincs igazad? Meg fogod látni, mi lesz még, ha ez a perszona itt marad...

Jakab: Elég! Mondtam már, hogy elég!

Tamara: Jaj nekem! Ha én ezt előbb tudtam volna... de így is jó...

Marjase: Mi az, hogy jó? Talán az, hogy apósd nem fog többet ide jönni?

Tamara: Ments isten! Nem erre gondoltam. Csak azt gondoltam, hogy jó így is... majd ti meg fogtok gvözödni...

Marjase: Kedves leányom, azt mondom neked, nincs neked szükséged erre a személyre.

Tamara: Pedig már hazament, hogy ide hozza a kofferjét.

Marjase: Vagyis mindjárt visszajön. Én azt mondom: küldd vissza!

Tamara: Ezt nem lehet, anyósom.

Marjase: Ha így állanak a dolgok, akkor nem akarok a házban lenni, amikor beáll a baj!

Jakab: Meg lehet holondulni! Most meg már mit vett a fejébe?

Marjase: (összerakja a harisnyát és gombolyagot) Rendben van, ha így bánsz velünk... akkor nincs mit keressek itt... nagy örömeim vannak veled és sok idő várhatok még tőled...

Tamara: Ezek igazán gverekségek, anyósom, nem értem, mit vett most a fejébe.

Marjase: Hagyd csak, hagyd!

Tamara: Nem kell azért mindjárt elfutni.

Marjase: Bizony el kell innen futni, mint a tüztől. Én tudom, mi következik itt. Jónapot kívánok!

Tamara: Ugyan, anyósom, maradjon...

Marjase: (kísiet)

Jakab: Meg kell örülni. Az ember az örültek házába kerül.

Tamara: Te ugy megijesztetted őket hogy nem fognak idejönni...

Jakab: De ennek véget kellett már vetni. Már majdnem elfelejtettem, hogy mi voltam azelőtt, de ezek mindig eszembe tartatják. Meg lehet örülni!

Tamara: Ne csinálj belőle nagy dolgot! Fontos, hogy megváltoztál! Fontos, hogy magadban érzed, hogy most már más ember vagy!

Jakab: Hogy érzem-e! És te nem tudod, hogy más ember vagyok!

Tamara: Nyugodj meg.

Jakab: Forr a vér bennem. Nem tudom, mit tegyek. Szeretnék kiáltani! Vigye el már az ördög ezt a dolgot. De most nem kell, muszáj dolgozni még a műhelyben. Muszáj... (felemeli a kezét, úgy tesz, mint amikor a kalapácsot emeli).

Tamara: (megsimogatja) Nyugodj meg, Jakab, légy nyugodt. Gyere, ledűlök a kanapéra, gyere oda hozzám és mesélj valamit...

Jakab: (odaül melléje és indulatosan beszél) Nem ismernek téged, ez a baj és engemet sem ismernek és azt hiszik, hogy engem jobban ismernek, mint ahogy én ismerem saját magamat... Pedig ha sejtelnék lenne...

Tamara: Te ismered magad? Nyugodt szívvel tudod ezt mondani?

Jakab: Én? Hogy érted ezt? Hogy ismerem-e magamat? Micsoda kérdés! Ki nem ismeri önmagát!

Tamara: Jó, hogy így hiszed.

Jakab: Mi az, hogy én hiszem, te talán másképp hiszed?

Tamara: Úgy gondolom, hogy egy ember önmagát éppoly kevésbé ismeri, mint ahogy a többiek. Talán még kevésbé!

Jakab: Ezek szent titkok, ahogyan még a templomi prédikációban sem hallottam.

Tamara: De mégis, azt mondják, hogy az ember nem tud jótállani saját magáért.

Jakab: (sértődötten felugrik) Te ezzel azt akarod mondani, hogy nem ismerem magamat hogy nem tudok uralkodni magam fölött, hogy nem tudom végrehajtani azt, amit magamra vállaltam. Azt akartad mondani?

Tamara: Ki beszél te rólad? Buta emberke. Hiszen te már bebizonyítottad, hogy azt csinálsz magadból, amit akarsz. Födolog, hogy az ember akarjon és te tudtál akarni. Gyere ide mellém.

Jakab: (indulatosan fel és alá sétál).

Tamara: Nem akarsz idejönni hozzám?

Jakab: (fel és alá sétál) Mond csak, az imént azt mondtad jó, hogy itt lakik nálunk. Mit értettél te ezalatt? Miért jó ez így?

Tamara: Hogy mit értettem alatta? Hát azt mondom, hogy bizonyára jó így, hogy itt lakik. Merthiszen a szüleid folyton reszketnek miattad és veszedelmeknek tartják, ha ránézel egy asszonyra. Most pedig lássák, hogy nem olyan veszedelmes. Nem úgy van?

Jakab: (indulatosan fel és alá sétál).

Tamara: Nem akarsz idejönni hozzám?

Jakab: (fel és alá sétál) Mond csak, az imént azt mondtad jó, hogy itt lakik nálunk. Mit értettél te ezalatt? Miért jó ez így?

Tamara: Hogy mit értettem alatta? Hát azt mondom, hogy bizonyára jó így, hogy itt lakik. Merthiszen a szüleid folyton reszketnek miattad és veszedelmeknek tartják, ha ránézel egy asszonyra. Most pedig lássák, hogy nem olyan veszedelmes. Nem úgy van?

Jakab: (indulatosan fel és alá sétál).

Tamara: Nem akarsz idejönni hozzám?

Jakab: (fel és alá sétál) Mond csak, az imént azt mondtad jó, hogy itt lakik nálunk. Mit értettél te ezalatt? Miért jó ez így?

Tamara: Hogy mit értettem alatta? Hát azt mondom, hogy bizonyára jó így, hogy itt lakik. Merthiszen a szüleid folyton reszketnek miattad és veszedelmeknek tartják, ha ránézel egy asszonyra. Most pedig lássák, hogy nem olyan veszedelmes. Nem úgy van?

Jakab: (indulatosan fel és alá sétál).

Tamara: Nem akarsz idejönni hozzám?

Jakab: (fel és alá sétál) Mond csak, az imént azt mondtad jó, hogy itt lakik nálunk. Mit értettél te ezalatt? Miért jó ez így?

Tamara: Hogy mit értettem alatta? Hát azt mondom, hogy bizonyára jó így, hogy itt lakik. Merthiszen a szüleid folyton reszketnek miattad és veszedelmeknek tartják, ha ránézel egy asszonyra. Most pedig lássák, hogy nem olyan veszedelmes. Nem úgy van?

Jakab: (indulatosan fel és alá sétál).

Tamara: Nem akarsz idejönni hozzám?

Jakab: (fel és alá sétál) Mond csak, az imént azt mondtad jó, hogy itt lakik nálunk. Mit értettél te ezalatt? Miért jó ez így?

Tamara: Hogy mit értettem alatta? Hát azt mondom, hogy bizonyára jó így, hogy itt lakik. Merthiszen a szüleid folyton reszketnek miattad és veszedelmeknek tartják, ha ránézel egy asszonyra. Most pedig lássák, hogy nem olyan veszedelmes. Nem úgy van?

Jakab: Hahaha! Én igazán... de én olyan ember vagyok, aki megmondja ami a szívén fekszik.

Tamara: Erigy már, te egy rossz ember vagy. Mindig megijesztel.

Jakab: Nem, nem, nem... akkor nem... Legyen csend... most pedig adj egy csókot... így, most pedig nem is beszélünk róla többé. Nagyon sajnálom a dolgot. Talán ne adjuk ki neki a szobát?

Folyt. köv.

Victor X. Ray
corporation
CHICAGO

Röntgen készülék — eredeti Coolidge tubus, diathermia, quartz-lámpa, electrocardiograf s egyéb

Radiológiai és elektroterápiai
készülékek vezérképviselője

SANAX

orvosi és higiénikus készülékek
Ierakata București Str. Gh. Cantacuzino 2. Telefon 202-02 és 206-22.
Teljes körhízi, sanatoriumi és hőfürdő berendezések, Elektroterápia-Hidroterápia Mekanoterápia. — Egységügyi felszerelések. Melegítő és ventiláló készülékek. Elsorangu referenciák. — Ingyenes prospectusok és felvilágosítások.

Most jelent meg
Románia legpontosabb

vasuti
menetrendje

A. MOCIANU szerkesztésében
június 15-iki érvénnyel

összes vonatok
mozgóposta és
autóbuszjáratok
speciális térkép, tarifák.

Kiadóhivataloknak és nagyobb kereskedelmi vállalatoknak nélkülözhetetlen.

Kapható mindenütt
ára 40 lei

Könyvelési és üzleti könyvek

különleges vonalzását készíti a

Cartea Românească
könyvgvár — Cluj
pontosan, jól és olcsón

Hirdessen az Uj Keletben